

Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentointitarkoituksiin. Toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä.

► **B** EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 562/2006,
annettu 15 päivänä maaliskuuta 2006,
henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta yhteisön säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö)
(EUVL L 105, 13.4.2006, s. 1)

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

		virallinen lehti		
		N:o	sivu	päivämäärä
► M1	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 296/2008, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2008	L 97	60	9.4.2008
► M2	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 81/2009, annettu 14 päivänä tammikuuta 2009	L 35	56	4.2.2009
► M3	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 810/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009	L 243	1	15.9.2009
► M4	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 265/2010, annettu 25 päivänä maaliskuuta 2010	L 85	1	31.3.2010
► M5	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 610/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013	L 182	1	29.6.2013
► M6	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1051/2013, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013	L 295	1	6.11.2013

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

► A1	Kroatian liittymissopimus (2012)	L 112	10	24.4.2012
-------------	----------------------------------	-------	----	-----------

Oikaistu:

► C1	Oikaisu, EUVL L 191, 17.7.2015, s. 8 (1051/2013)
-------------	--

▼B

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY)
N:o 562/2006,
annettu 15 päivänä maaliskuuta 2006,
henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta yhteisön säännöstöstä
(Schengenin rajasäännöstö)**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan a alakohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

noudattavat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽¹⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Toimenpiteiden toteuttaminen Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 62 artiklan 1 kohdan nojalla sen varmistamiseksi, ettei sisäraajat ylittäviin henkilöihin sovelleta valvontaa, on osa perustamissopimuksen 14 artiklassa tarkoitettua unionin tavoitetta toteuttaa sisärajaaton alue, jolla henkilöiden vapaa liikkuvuus varmistetaan.
- (2) Perustamissopimuksen 61 artiklan mukaan henkilöiden vapaan liikkuvuuden takaavan alueen toteuttamista on täydennettävä muilla toimenpiteillä. Perustamissopimuksen 62 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu ulkorajojen ylittämistä koskeva yhteinen politiikka on tällainen toimenpide.
- (3) Toteutettaessa yhteisiä toimenpiteitä, jotka koskevat henkilöiden kulkua sisärajojen yli ja rajavalvontaa ulkorajoilla, olisi otettava huomioon osaksi Euroopan unionia sisällytetty Schengenin säännöstö ja erityisesti tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen ⁽²⁾ ja Yhteisen käsikirjan ⁽³⁾ asiaa koskevat määräykset.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 23. kesäkuuta 2005 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä) ja neuvoston päätös, tehty 21. helmikuuta 2006.

⁽²⁾ EYVL L 239, 22.9.2000, s. 19, yleissopimus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1160/2005 (EUVL L 191, 22.7.2005, s. 18).

⁽³⁾ EYVL C 313, 16.12.2002, s. 97, Yhteinen käsikirja sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 2133/2004 (EUVL L 369, 16.12.2004, s. 5).

▼B

- (4) Rajavalvontaa koskevan yhteisen lainsäädännön antaminen erityisesti säännöstöä konsolidoimalla ja kehittämällä on ulkorajojen valvontaa koskevan yhteisen politiikan keskeisiä osia, sellaisena kuin se määritellään 7 päivänä toukokuuta 2002 annetussa komission tiedonannossa ”Kohti Euroopan unionin jäsenvaltioiden ulkorajojen yhdenmukaista valvontaa”. Tämä tavoite mainitaan suunnitelmassa Euroopan unionin jäsenvaltioiden ulkorajojen valvonnasta, jonka neuvosto hyväksyi 13 päivänä kesäkuuta 2002 ja jolle myös Eurooppa-neuvosto antoi tukensa Sevillassa 21 ja 22 päivänä kesäkuuta 2002 ja Thessalonikissa 19 ja 20 päivänä kesäkuuta 2003.
- (5) Henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevien yhteisten sääntöjen määrittäminen ei aseta kyseenalaiseksi niitä vapaata liikkuvuutta koskevia oikeuksia eikä vaikuta niihin, jotka kuuluvat unionin kansalaisille ja heidän perheenjäsenilleen sekä sellaisille kolmansien maiden kansalaisille ja heidän perheenjäsenilleen, joilla yhteisön ja toisaalta sen jäsenvaltioiden ja toisaalta niiden kolmansien maiden välillä tehtyjen sopimusten perusteella on unionin kansalaisten kanssa yhtäläiset oikeudet vapaaseen liikkuvuuteen.
- (6) Rajavalvonta on niiden jäsenvaltioiden edun mukaista, joiden ulkorajoilla sitä toteutetaan, mutta se on myös kaikkien niiden jäsenvaltioiden edun mukaista, jotka ovat lakkauttaneet sisärajovalvonnan. Rajavalvonnan olisi autettava torjumaan laitonta maahanmuuttoa ja ihmiskauppaa ja ehkäisemään jäsenvaltioiden sisäiseen turvallisuuteen, yleiseen järjestykseen, kansanterveyteen ja kansainvälisiin suhteisiin kohdistuvat uhkat.
- (7) Rajatarkastukset olisi suoritettava ihmisarvoa täysin kunnioittaen. Rajavalvonta olisi suoritettava ammattimaisesti ja kohteliaasti, ja sen olisi oltava oikeassa suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.
- (8) Rajavalvontaan kuuluvat paitsi henkilöihin rajanylityspaikoilla kohdistettavat tarkastukset ja rajanylityspaikkojen välisen rajaoisuuden valvonta myös sisäiselle turvallisuudelle aiheutuvien riskien analyysi ja niiden uhkien analyysi, joita saattaa kohdistua ulkorajojen turvallisuuteen. Sen vuoksi on tarpeen vahvistaa edellytykset, perusteet ja yksityiskohtaiset säännöt, joilla säännellään sekä rajanylityspaikoilla suoritettavia tarkastuksia että valvontaa.
- (9) Kohtuuttomien odotusaikojen välttämiseksi rajanylityspaikoilla olisi säädettävä, että poikkeuksellisissa ja odottamattomissa olosuhteissa ulkorajoilla suoritettavia tarkastuksia on mahdollista lieventää. Kolmansien maiden kansalaisten asiakirjat tulee kuitenkin leimata edelleen järjestelmällisesti, jos rajatarkastuksia lievennetään. Leimaamisen ansiosta rajanylityksen ajankohta ja paikka voidaan todeta varmasti tarvitsematta todeta jokaisessa tapauksessa sitä, että kaikki vaaditut matkustusasiakirjojen tarkastustoimenpiteet on toteutettu.

▼B

- (10) Jotta odotusaikoja voitaisiin lyhentää yhteisön vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvien henkilöiden osalta, rajanylityspaikoille olisi olosuhteiden salliessa järjestettävä erilliset kulkuväylät, jotka merkitään kaikissa jäsenvaltioissa yhdenmukaisin opastein. Kansainvälisillä lentoasemilla olisi käytettävä erillisiä kulkuväyliä. Jäsenvaltioiden olisi harkittava erillisten kulkuväylien käyttöönottoa meri- ja maaraajojen ylityspaikoilla silloin kun tätä pidetään tarkoituksenmukaisena paikalliset olosuhteet huomioon ottaen.
- (11) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, ettei tarkastusmenettelyistä ulkorajoilla aiheudu vakavaa estettä taloudelliselle, sosiaaliselle ja kulttuuriselle kanssakäymiselle. Niiden olisi osoitettava tätä varten riittävästi henkilöstöä ja varoja.
- (12) Jäsenvaltioiden olisi nimettävä kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti rajavalvontatehtävistä vastaava kansallinen yksikkö tai vastaavia kansallisia yksiköitä. Jos rajavalvontatehtävät uskotaan samassa jäsenvaltiossa useammalle yksikölle, niiden olisi tehtävä tiivistä ja jatkuvaa yhteistyötä.
- (13) Asetuksella (EY) N:o 2007/2004 ⁽¹⁾ perustetun Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston olisi hallinnoitava ja koordinoitava rajavalvontaan liittyvää operatiivista yhteistyötä ja avunantoa jäsenvaltioiden välillä.
- (14) Tämä asetus ei vaikuta yleisten poliisivaltuuksien nojalla suoritettaviin tarkastuksiin, kotimaanlentojen yhteydessä suoritettavien tarkastusten kaltaisiin henkilöiden turvatarkastuksiin, jäsenvaltioiden oikeuteen suorittaa poikkeuksellisia matkatavaroiden tarkastuksia yhteisön sisäisen lentomatkan suorittavien henkilöiden käsimatkatavaroihin ja kirjattuihin matkatavaroihin sekä yhteisön sisäisen merimatkan suorittavien henkilöiden matkatavaroihin kohdistuvien tarkastusten ja muodollisuuksien lakkauttamisesta 19 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3925/91 ⁽²⁾ nojalla, eikä jäsenvaltioiden lainsäädäntöön, joka koskee matkustus- ja henkilöasiakirjojen hallussapitoa tai velvollisuutta ilmoittaa viranomaisille läsnäolostaan asianomaisen jäsenvaltion alueella.
- (15) Jäsenvaltioiden olisi myös voitava palauttaa rajavalvonta väliaikaisesti sisärajoilleen, kun niiden yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuu vakava uhka. Tähän liittyvät edellytykset ja menettelyt olisi vahvistettava, jotta varmistetaan, että tällainen toimenpide on poikkeuksellinen ja että suhteellisuusperiaatetta noudatetaan. Sisärajoille väliaikaisesti palautetun rajavalvonnan laajuus ja kesto olisi rajoitettava siihen, mikä on välttämätöntä kyseisen uhkan torjumiseksi.

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 2007/2004, annettu 26 päivänä lokakuuta 2004, Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston perustamisesta (EUVL L 349, 25.11.2004, s. 1).

⁽²⁾ EYVL L 374, 31.12.1991, s. 4, asetus sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1882/2003 (EUVL L 284, 31.10.2003, s. 1).

▼B

- (16) Rajavalvonnan palauttamisen sisärajoille olisi oltava henkilöiden vapaan liikkuvuuden alueella poikkeuksellinen toimenpide. Rajavalvontaa ei pitäisi suorittaa eikä muodollisuuksia edellyttää ainoastaan sillä perusteella, että kyseessä on sisärajan ylittäminen.
- (17) Olisi syytä säätää menettelystä, jonka mukaisesti komissio voi muuttaa rajavalvontaa koskevia tiettyjä käytännön sääntöjä. Tällaisissa tapauksissa tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY ⁽¹⁾ mukaisesti.
- (18) Olisi myös säädettävä menettelystä, jonka mukaisesti jäsenvaltiot voivat ilmoittaa komissiolle rajavalvontaa koskeviin muihin käytännön sääntöihin tehdystä muutoksista.
- (19) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla toteuttaa tämän asetuksen tavoitetta, joka on henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevien sääntöjen vahvistaminen, vaan se voidaan sen vuoksi paremmin saavuttaa yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.
- (20) Tässä asetuksessa noudatetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Sen soveltamisessa olisi noudatettava kansainvälistä suojelua ja palauttamiskieltoa koskevia jäsenvaltioiden velvoitteita.
- (21) EY:n perustamissopimuksen 299 artiklasta poiketen tätä asetusta sovelletaan Ranskan ja Alankomaiden osalta ainoastaan niiden Euroopassa sijaitseviin alueisiin. Asetus ei vaikuta Ceutan ja Melillan kaupunkeja koskeviin erityisjärjestelyihin, jotka määrittellään sopimuksessa Espanjan kuningaskunnan liittymisestä 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehtyyn yleissopimukseen ⁽²⁾.
- (22) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Tanskan asemaa koskevan pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen antamiseen eikä se sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan. Koska tämä asetusta perustuu Schengenin säännöstöön Euroopan yhteisön perustamissopimuksen kolmannen osan IV osaston määräysten nojalla, Tanskan olisi edellä mainitun pöytäkirjan 5 artiklan mukaisesti päätettävä kuuden kuukauden kuluessa tämän asetuksen antamispäivästä, saattaako se asetuksen osaksi kansallista lainsäädäntöään vai ei.

⁽¹⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽²⁾ EYVL L 239, 22.9.2000, s. 69.

▼B

- (23) Islannin ja Norjan osalta tällä asetuksella kehitetään Schengenin säännösten määräyksiä Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä näiden osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyssä sopimuksessa ⁽¹⁾ tarkoitetulla tavalla siltä osin, kuin ne kuuluvat kyseisen sopimuksen tietyistä yksityiskohdaisista soveltamissäännöistä tehdyn neuvoston päätöksen 1999/437/EY ⁽²⁾ 1 artiklan A kohdassa tarkoitettuun alaan.
- (24) On sovittava järjestelystä, jonka mukaisesti Islannin ja Norjan edustajat voivat osallistua täytäntöönpanovaltaansa käyttävää komissiota avustavien komiteoiden työhön. Tällaista järjestelyä on tarkasteltu Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välisessä edellä mainittuun sopimukseen liitetyssä kirjeenvaihdossa komiteoista, jotka avustavat Euroopan komissiota tämän käyttäessä toimeenpanovaltaansa ⁽³⁾.
- (25) Sveitsin osalta tällä asetuksella kehitetään Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välillä allekirjoitetussa sopimuksessa Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tarkoitettuja Schengenin säännösten määräyksiä, jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan A kohdassa, kun se luetaan yhdessä neuvoston päätösten 2004/849/EY ⁽⁴⁾ ja 2004/860/EY ⁽⁵⁾ 4 artiklan 1 kohdan kanssa, tarkoitettuun alaan.
- (26) On sovittava järjestelystä, jonka mukaisesti Sveitsin edustajat voivat osallistua täytäntöönpanovaltaansa käyttävää komissiota avustavien komiteoiden työhön. Tällaista järjestelyä on tarkasteltu edellä mainittuun sopimukseen liitetyssä yhteisön ja Sveitsin välisessä kirjeenvaihdossa.

⁽¹⁾ EYVL L 176, 10.7.1999, s. 36.

⁽²⁾ EYVL L 176, 10.7.1999, s. 31.

⁽³⁾ EYVL L 176, 10.7.1999, s. 53.

⁽⁴⁾ Neuvoston päätös 2004/849/EY, tehty 25 päivänä lokakuuta 2004, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen, Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta sekä sopimuksen tiettyjen määräysten väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 368, 15.12.2004, s. 26).

⁽⁵⁾ Neuvoston päätös 2004/860/EY, tehty 25 päivänä lokakuuta 2004, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan yhteisön puolesta sekä sopimuksen tiettyjen määräysten väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 370, 17.12.2004, s. 78).

▼B

- (27) Tällä asetuksella kehitetään sellaisia Schengenin säännöstön määräyksiä, joihin Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännöstön määräyksiin 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn neuvoston päätöksen 2000/365/EY ⁽¹⁾ mukaisesti. Sen vuoksi Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu tämän asetuksen antamiseen, asetus ei sido sitä eikä asetusta sovelleta siihen.
- (28) Tällä asetuksella kehitetään sellaisia Schengenin säännöstön määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännöstön määräyksiin 28 päivänä helmikuuta 2002 tehdyn neuvoston päätöksen 2002/192/EY ⁽²⁾ mukaisesti. Sen vuoksi Irlanti ei osallistu asetuksen antamiseen, asetus ei sido sitä, eikä asetusta sovelleta siihen.
- (29) Tämän asetuksen 1 artiklan ensimmäinen virke, 5 artiklan 4 kohdan a alakohta, III osasto ja Schengenin tietojärjestelmää koskevat II osaston ja sen liitteiden säännökset ovat vuoden 2003 liittymisasiakirjan 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja Schengenin säännöstöön perustuvia tai muuten siihen liittyviä säännöksiä,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I OSASTO

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Aihe ja periaatteet

Tässä asetuksessa säädetään siitä, ettei Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisiä sisärajoja ylittäviin henkilöihin kohdisteta rajavalvontaa.

Siinä vahvistetaan säännöt Euroopan unionin jäsenvaltioiden ulkorajoja ylittäviin henkilöihin kohdistuvasta rajavalvonnasta.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) 'sisärajoilla'
- a) jäsenvaltioiden yhteisiä maaraajoja, joki- ja järvirajat mukaan luettuina;

⁽¹⁾ EYVL L 131, 1.6.2000, s. 43.

⁽²⁾ EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20.

▼B

b) jäsenvaltioiden lentoasemia sisäisten lentojen osalta;

▼M5

c) jäsenvaltioiden meri-, joki- ja järvi liikenteen satamia säännöllisen sisäisen lauttaliikenteen osalta;

▼B

- 2) 'ulkorajoilla' jäsenvaltioiden maarajoja, joki- ja järvirajat mukaan luettuina, merirajoja, lentoasemia ja joki-, meri- ja järvi liikenteen satamia edellyttäen, että ne eivät ole sisärajoja;
- 3) 'sisäisellä lennolla' yksinomaan jäsenvaltioiden alueelta lähtevää ja jäsenvaltioiden alueelle saapuvaa lentoa, johon ei sisälly välilaskua kolmannen maan alueella;

▼M5

- 4) 'säännöllisellä sisäisellä lauttaliikenteellä' samojen kahden tai useamman sataman, jotka sijaitsevat jäsenvaltioiden alueella, välistä lauttayhteyttä, jossa ei käydä jäsenvaltioiden alueen ulkopuolella sijaitsevassa satamassa ja joka käsittää henkilöiden ja ajoneuvojen kuljetuksen julkaistun aikataulun mukaisesti;
- 5) 'unionin oikeuden mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvilla henkilöillä';

▼B

- a) EY:n perustamissopimuksen ►**M5** 20 artiklan 1 kohdassa ◀ tarkoitettuja unionin kansalaisia sekä Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/38/EY ⁽¹⁾ tarkoitettuja kolmansien maiden kansalaisia, jotka ovat oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen käyttävän unionin kansalaisen perheenjäseniä;
- b) sellaisia kolmansien maiden kansalaisia ja heidän perheenjäseniään heidän kansalaisuudestaan riippumatta, joilla on toisaalta ►**M5** unionin ◀ ja sen jäsenvaltioiden sekä toisaalta kyseisten kolmansien maiden välillä tehtyjen sopimusten perusteella unionin kansalaisten kanssa yhtäläinen oikeus vapaaseen liikkuvuuteen;
- 6) 'kolmannen maan kansalaisella' henkilöä, joka ei ole Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ►**M5** 20 artiklan 1 kohdassa ◀ tarkoitettu Euroopan unionin kansalainen ja johon ei sovelleta tämän artiklan 5 kohtaa;
- 7) 'maahantulokieltoon määrättyllä henkilöllä' kolmannen maan kansalaista, josta on tehty ilmoitus Schengenin tietojärjestelmään Schengenin yleissopimuksen 96 artiklan määräysten mukaisesti ja siinä vahvistetuin perustein;
- 8) 'rajanylityspaikalla' toimivaltaisten viranomaisten ulkorajojen ylitykseen hyväksymää ylityspaikkaa;

⁽¹⁾ EUVL L 158, 30.4.2004, s. 77.

▼ M5

- 8 a) 'jaetulla rajanylityspaikalla' joko jäsenvaltion alueella tai kolmannen maan alueella sijaitsevaa rajanylityspaikkaa, jossa jäsenvaltion rajavartijat ja kolmannen maan rajavartijat suorittavat kukin vuorollaan maahantulo- ja maastalähtötarkastuksia kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti ja kahdenvälisestä sopimusta noudattaen;

▼ B

- 9) 'rajavalvonnalla' tämän asetuksen mukaisesti ja sen soveltamiseksi rajalla toteutettavia toimia, jotka muista syistä riippumatta suoritetaan ainoastaan rajanylitysaikomuksen tai rajanylityksen perusteella ja jotka käsittävät rajatarkastukset ja rajojen valvonnan;
- 10) 'rajatarkastuksilla' rajanylityspaikoilla suoritettavia tarkastuksia, joiden tarkoituksena on varmistaa, että henkilöt ja heidän kulkuneuvonsa sekä heidän hallussaan olevat esineet voidaan päästää jäsenvaltioiden alueelle tai pois sieltä;
- 11) 'rajojen valvonnalla' rajojen valvontaa rajanylityspaikkojen välillä ja rajanylityspaikkojen valvontaa muulloin kuin niiden vahvistettuina aukioloaikoina henkilöiden estämiseksi kiertämästä rajatarkastuksia;
- 12) 'toisen linjan tarkastuksella' lisätarkastusta, joka voidaan suorittaa erityisessä paikassa muualla kuin siellä, jossa kaikki henkilöt tarkastetaan (ensilinja);
- 13) 'rajavartijalla' virkamiestä, jonka toimipaikka kansallisen lainsäädännön mukaan sijaitsee joko rajanylityspaikalla tai rajalla tai sen välittömässä läheisyydessä ja joka suorittaa rajavalvontatehtäviä tämän asetuksen ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti;
- 14) 'liikenteenharjoittajalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka ammattina on kuljettaa henkilöitä;

▼ M5

- 15) 'oleskeluluvalla'
- a) kaikkia oleskelulupia, jotka jäsenvaltio on myöntänyt kolmansien maiden kansalaisten oleskeluluvan yhtenäisestä kaavasta 13 päivänä kesäkuuta 2002 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1030/2002 ⁽¹⁾ säädetyn yhtenäisen kaavan mukaisesti, ja kaikkia oleskelukortteja, jotka jäsenvaltio on myöntänyt direktiivin 2004/38/EY mukaisesti;
- b) kaikkia muita jäsenvaltion kolmansien maiden kansalaisille myöntämiä asiakirjoja, joiden perusteella nämä voivat jäädä jäsenvaltion alueelle ja jotka on annettu tiedoksi ja julkaistu 34 artiklan mukaisesti, lukuun ottamatta
- i) väliaikaisia oleskelulupia, jotka on myönnetty a alakohdassa tarkoitettua oleskelulupaa koskevan ensimmäisen hakemuksen tai turvapaikkahakemuksen käsittelyn ajaksi, ja
- ii) viisumeja, jotka jäsenvaltio on myöntänyt yhtenäisestä viisumin kaavasta 29 päivänä toukokuuta 1995 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1683/95 ⁽²⁾ säädetyn yhtenäisen kaavan mukaisesti;

⁽¹⁾ EYVL L 157, 15.6.2002, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 164, 14.7.1995, s. 1.

▼ B

- 16) 'risteilyaluksella' alusta, joka kulkee tiettyä reittiä etukäteen laaditun ohjelman mukaisesti eri satamissa tehtävine turistikäynteineen ja joka ei tavallisesti ota matkustajia matkan varrelta eikä salli matkustajien jäädä matkan varrelle;
- 17) 'huviveneilyllä' huviveneiden urheilu- tai matkailukäyttöä;
- 18) 'rannikkokalastuksella' kalastustoimintaa aluksilla, jotka palaavat päivittäin tai 36 tunnin kuluessa jäsenvaltion alueella sijaitsevaan satamaan käymättä välillä kolmannessa maassa sijaitsevassa satamassa;

▼ M5

- 18 a) 'offshore-työntekijällä' henkilöä, joka työskentelee jäsenvaltion aluevesillä tai kansainvälisessä merioikeudessa määritellyllä yksinomaisella talousvyöhykkeellä sijaitsevalla merellä olevalla laitoksella ja joka palaa säännöllisesti jäsenvaltioiden alueelle meri- tai ilmateitse;

▼ B

- 19) 'kansanterveyteen kohdistuvalla uhalla' tauteja, jotka voivat aiheuttaa Maailman terveysjärjestön kansainvälisten terveyssäännösten määritelmän mukaisen epidemian, ja muita infektioitauteja tai tarttuvia loistauteja, jos niissä säädetään jäsenvaltioiden kansalaisiin sovellettavissa suojelusäännöksissä.

*3 artikla***Soveltamisala**

Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin jäsenvaltioiden sisä- tai ulkorajat ylittäviin henkilöihin, sanotun kuitenkin rajoittamatta

▼ M5

- a) unionin lainsäädännön mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvien henkilöiden oikeuksia;

▼ B

- b) pakolaisten ja kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden oikeuksia, erityisesti palauttamiskiellon osalta.

▼ M5*3 a artikla***Perusoikeudet**

Jäsenvaltioiden on tätä asetusta soveltaessaan toimittava noudattaen täysimääräisesti unionin asiaa koskevaa oikeutta, mukaan lukien Euroopan unionin perusoikeuskirja, jäljempänä 'perusoikeuskirja', asian kannalta merkityksellistä kansainvälistä oikeutta, mukaan lukien Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehty pakolaisten oikeusasemaa koskeva yleissopimus, jäljempänä 'Geneven yleissopimus', kansainvälisen suojelun saatavuuteen liittyviä velvoitteita, erityisesti palauttamiskiellon periaatetta, ja perusoikeuksia. Unionin oikeuden yleisten periaatteiden mukaisesti tämän asetuksen nojalla tehtävät päätökset on tehtävä tapauskohtaisin perustein.

▼B

II OSASTO
ULKORAJAT

I LUKU

Ulkorajojen ylittäminen ja maahantuloedellytykset

4 artikla

Ulkorajojen ylittäminen

1. Ulkorajat voidaan ylittää ainoastaan rajanylityspaikkojen kautta niiden vahvistettuina aukioloaikoina. Aukioloajat on ilmoitettava selkeästi niillä rajanylityspaikoilla, jotka eivät ole auki 24 tuntia vuorokaudessa.

Jäsenvaltioiden on annettava 34 artiklan mukaisesti komissiolle tiedoksi luettelo rajanylityspaikoistaan.

▼M5

2. Edellä olevasta 1 kohdasta poiketen voidaan velvollisuudesta, jonka mukaan ulkorajat on ylitettävä vain rajanylityspaikkojen kautta ja niiden vahvistettuina aukioloaikoina, sallia poikkeuksia seuraavasti:

- a) henkilöitä tai henkilöryhmiä varten erityistilanteessa, joka edellyttää satunnaista ulkorajojen ylitystä rajanylityspaikkojen ulkopuolella tai muina kuin niiden vahvistettuina aukioloaikoina, edellyttäen että heillä on hallussaan kansallisessa lainsäädännössä vaaditut luvat ja että rajanylitys ei ole ristiriidassa jäsenvaltioiden yleisen järjestyksen ja sisäisen turvallisuuden kanssa. Jäsenvaltiot voivat määrätä erityisjärjestelyistä kahdenvälisissä sopimuksissa. Kansallisessa lainsäädännössä ja kahdenvälisissä sopimuksissa määrätyistä yleisistä poikkeuksista on ilmoitettava komissiolle 34 artiklan mukaisesti;
- b) henkilöitä tai henkilöryhmiä varten ennakoimattomassa hätätilanteessa;
- c) 18 ja 19 artiklassa, tarkasteltuina yhdessä liitteiden VI ja VII kanssa, esitettyjen erityissääntöjen mukaisesti;

▼B

3. Edellä 2 kohdassa säädettyjä poikkeuksia ja kansainvälistä suoje-lua koskevia jäsenvaltioiden velvollisuuksia rajoittamatta jäsenvaltioiden on otettava kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti käyttöön seuraamuk-sia, joita sovelletaan, jos ulkoraja ylitetään luvattomasti muualta kuin rajanylityspaikan kautta tai muulloin kuin sen vahvistettuina aukioloai-koina. Näiden seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja va-roittavia.

▼B*5 artikla***Kolmansien maiden kansalaisten maahantuloedellytykset****▼M5**

1. Kolmannen maan kansalaisen maahantuloedellytykset jäsenvaltioiden alueella oleskeluun, jonka on tarkoitus kestää enintään 90 päivää minkä hyvänsä 180 päivän jakson aikana, jolloin on otettava huomioon kutakin oleskelupäivää edeltävä 180 päivän jakso, ovat seuraavat:

- a) hänellä on hallussaan voimassa oleva matkustusasiakirja, joka antaa haltijalleen oikeuden rajanylitykseen ja täyttää seuraavat vaatimukset:
  - i) sen on oltava voimassa vähintään kolme kuukautta suunnitellun jäsenvaltioiden alueelta poistumisen jälkeen. Perustellussa hätätapauksessa tästä vaatimuksesta voidaan poiketa;
  - ii) sen on oltava myönnetty viimeisten kymmenen vuoden aikana;

▼M4

- b) hänellä on voimassa oleva viisumi, jos se vaaditaan luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, 15 päivänä maaliskuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 539/2001 ⁽¹⁾ nojalla, paitsi jos hänellä on voimassa oleva oleskelulupa tai pitkäaikaiseen oleskeluun tarkoitettu viisumi;

▼B

- c) hän näyttää toteen suunnitellun oleskelun tarkoituksen ja edellytykset ja hänellä on toimeentuloon tarvittavat varat ottaen huomioon sekä suunnitellun oleskelun kesto että lähtömaahan paluu tai kauttakulkumatka sellaiseen kolmanteen maahan, jonne hänen pääsynsä on varma, tai hän kykenee hankkimaan laillisesti tällaiset varat;
- d) häntä ei ole määrätty maahantulokieltoon Schengenin tietojärjestelmässä (SIS);
- e) hänen ei katsota voivan vaarantaa minkään jäsenvaltion yleistä järjestystä, sisäistä turvallisuutta, kansanterveyttä eikä kansainvälisiä suhteita eikä häntä etenkään ole jäsenvaltioiden kansallisissa tietokannoissa samoin perustein määrätty maahantulokieltoon.

▼M5

1 a. Edellä olevaa 1 kohtaa täytäntöön pantaessa maahantulopäivää pidetään ensimmäisenä jäsenvaltioiden alueella oleskelun päivänä ja maastalähtöpäivää pidetään viimeisenä jäsenvaltioiden alueella oleskelun päivänä. Pitkäaikaista oleskelua varten myönnetyn oleskeluluvan tai viisumin nojalla sallittuja oleskelujaksoja ei oteta huomioon jäsenvaltioiden alueella oleskelun kestoja koskevassa laskelmassa.

▼B

2. Liitteessä I on ei-tyhjentävä luettelo maahanpääsyn tueksi esitettävistä asiakirjoista, joita rajavartija voi pyytää kolmannen maan kansalaiselta selvittääkseen 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen edellytysten täyttymisen.

⁽¹⁾ EYVL L 81, 21.3.2001, s. 1.

▼B

3. Toimeentuloon tarvittavat varat arvioidaan oleskelun keston ja tarkoituksen mukaan asianomaisessa jäsenvaltiossa tai asianomaisissa jäsenvaltioissa majoituksesta ja elintarvikkeista maksettavien keskimääräisten hintojen perusteella siten, että säästöluokan majoituksen hinta kerrotaan oleskelupäivien määrällä.

Jäsenvaltioiden vahvistamat ohjeelliset määrät on annettava tiedoksi komissiolle 34 artiklan mukaisesti.

Toimeentuloon tarvittavat varat voidaan arvioida kolmannen maan kansalaisen hallussa olevan käteisen rahan, matkasekkien ja luottokorttien perusteella. Ylläpitositoumus, jos tällaisesta sitoumuksesta säädetään kansallisessa lainsäädännössä, ja kansallisessa lainsäädännössä määritely vastaanottajan antama takuukirje, jos kolmannen maan kansalainen majoittuu vastaanottajansa luokse, voivat myös riittää osoitukseksi toimeentuloon tarvittavista varoista.

4. Edellä 1 kohdasta poiketen:

▼M5

- a) Kolmannen maan kansalaiselle, joka ei täytä kaikkia 1 kohdassa säädettyjä edellytyksiä mutta jolla on oleskelulupa tai pitkäaikaiseen oleskeluun tarkoitettu viisumi, sallitaan maahantulo toisten jäsenvaltioiden alueelle kauttakulkua varten, jotta hän voi matkustaa oleskeluluvan tai pitkäaikaiseen oleskeluun tarkoitetun viisumin myöntäneen jäsenvaltion alueelle, paitsi jos hän on sen jäsenvaltion kansallisessa maahantulo- tai kauttakulkukieltoluettelossa, jonka ulkorajan hän pyrkii ylittämään;
- b) Rajalle tulevalle kolmannen maan kansalaiselle, joka täyttää 1 kohdassa säädetyt edellytykset muutoin paitsi b alakohdan osalta, voidaan sallia maahantulo jäsenvaltioiden alueelle, jos hänelle myönnetään rajalla viisumi yhteisön viisumisäännösten laatimisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 810/2009 (viisumisäännöstö) ⁽¹⁾ 35 ja 36 artiklan mukaisesti.

Jäsenvaltioiden on laadittava tilastot rajalla myönnettyistä viisumeista asetuksen (EY) N:o 810/2009 46 artiklan ja sen liitteen XII mukaisesti.

▼B

Jos viisumia ei voida kiinnittää asiakirjaan, se on kiinnitettävä poikkeuksellisesti kyseiseen asiakirjaan liitettävälle erilliselle lisälehdelle. Tällöin on käytettävä sellaisen lomakkeen yhtenäisestä kaavasta, johon kiinnitetään jäsenvaltioiden niille henkilöille myöntämät viisumit, joiden matkustusasiakirjaa lomakkeen laativa jäsenvaltio ei tunnusta, 18 päivänä helmikuuta 2002 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 333/2002 ⁽²⁾ säädettyä viisumin kiinnittämiseen tarkoitettua yhtenäisen kaavan mukaista lomaketta.

- c) Kolmannen maan kansalaiselle, joka ei täytä yhtä tai useampaa 1 kohdassa säädetyistä edellytyksistä, voidaan sallia maahantulo jäsenvaltion alueelle humanitaarisesta syystä, kansallisen edun vuoksi tai kansainvälisten veloitteiden perusteella. Jos asianomaista kolmannen maan kansalaista koskee 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettu maahantulokieltö, jäsenvaltion, joka sallii hänen tulonsa alueelleen, on ilmoitettava tästä muille jäsenvaltioille.

⁽¹⁾ EUVL L 243, 15.9.2009, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 53, 23.2.2002, s. 4.

▼B*II LUKU**Ulkorajojen valvonta ja pääsyn epäminen**6 artikla***Rajatarkastusten suorittaminen****▼M5**

1. Tehtäviään hoitaessaan rajavartijoiden on kunnioitettava täysimääräisesti ihmisarvoa, erityisesti niissä tapauksissa, joihin liittyy haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä.

▼B

Toimenpiteiden, joita he tehtäviään hoitaessaan toteuttavat, on oltava oikeassa suhteessa toimenpiteille asetettuihin tavoitteisiin.

2. Rajatarkastuksia suorittaessaan rajavartijat eivät saa syrjiä ketään sukupuolen, rodun, etnisen alkuperän, uskonnon, vakaumuksen, vammaisuuden, iän tai seksuaalisen suuntautumisen perusteella.

*7 artikla***Henkilöiden rajatarkastukset**

1. Rajavartijat valvovat rajanylitysliikennettä ulkorajoilla tarkastuksien. Tarkastukset suoritetaan tämän luvun säännösten mukaisesti.

Myös kulkuneuvot ja rajan ylittävien henkilöiden hallussa olevat esineet voidaan tarkastaa. Suoritettaviin etsintöihin sovelletaan kunkin jäsenvaltion kansallista lainsäädäntöä.

2. Kaikille henkilöille suoritetaan vähimmäistarkastus, jotta heidän henkilöllisyytensä voidaan todeta esitettyjen matkustusasiakirjojen perusteella. Tällaisessa vähimmäistarkastuksessa selvitetään nopeasti ja yksinkertaisesti rajanylitykseen oikeuttavan asiakirjan voimassaolo ja se, onko siinä väärentämiseen tai väärennökseen viittaavia merkkejä, käyttämällä tarvittaessa teknisiä laitteita ja tarkastamalla asiaankuuluvista tietokannoista yksinomaan varastettuja, kavallettuja, kadonneita ja mitätöityjä asiakirjoja koskevat tiedot.

▼M5

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua vähimmäistarkastusta sovelletaan säännönmukaisesti unionin lainsäädännön mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluviin henkilöihin.

Suorittaessaan vähimmäistarkastuksia unionin lainsäädännön mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluville henkilöille rajavartijat voivat kuitenkin satunnaisesti tehdä hakuja kansallisiin ja eurooppalaisiin tietokantoihin varmistuakseen siitä, etteivät nämä henkilöt aiheuta todellista, ajankohtaista ja riittävän vakavaa vaaraa jäsenvaltioiden sisäiselle turvallisuudelle, yleiselle järjestykselle tai kansainvälisille suhteille taikka merkitse uhkaa kansanterveydelle.

Tällaisten tarkistusten seuraukset eivät saa vaarantaa unionin lainsäädännön mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvien henkilöiden oikeutta tulla asianomaisen jäsenvaltion alueelle direktiivin 2004/38/EY mukaisesti.

▼B

3. Kolmansien maiden kansalaisille tehdään perusteellinen tarkastus heidän saapuessaan maahan ja poistuessaan maasta.

a) Perusteelliseen maahantulotarkastukseen kuuluu 5 artiklan 1 kohdassa säädettyjen maahantuloedellytysten ja soveltuvien osien oleskeluun ja ammattitoiminnan harjoittamiseen oikeuttavien asiakirjojen tarkistaminen. Tätä varten on tarkistettava yksityiskohtaisesti seuraavat seikat:

- i) tarkastetaan, että kolmannen maan kansalaisella on rajan ylittämiseen oikeuttava asiakirja, jonka voimassaolo ei ole päättynyt, ja että asiakirjaan on tarvittaessa liitetty vaadittu viisumi tai oleskelulupa;
- ii) tutkitaan matkustusasiakirja perusteellisesti väärentämiseen tai väärennökseen viittaavien merkkien etsimiseksi;
- iii) tarkastetaan asianomaisen kolmannen maan kansalaisen matkustusasiakirjassa olevat maahantulo- ja maastalähtöleimat ja verrataan maahantulo- ja maastalähtöpäivämääriä sen tarkistamiseksi, ettei henkilö ole jo ylittänyt jäsenvaltioiden alueella oleskelun sallittua enimmäisaikaa;
- iv) selvitetään asianomaisen kolmannen maan kansalaisen lähtöpaikka ja määränpää sekä suunnitellun oleskelun tarkoitus ja tarkastetaan tarvittaessa näiden tueksi esitetyt asiakirjat;
- v) selvitetään, että asianomaisella kolmannen maan kansalaisella on toimeentuloon tarvittavat varat aiotun oleskelun kesto ja tarkoitusta varten sekä paluumatkaa lähtömaahansa tai kolmannen maahan, jonne hänen pääsytensä on varma, suuntautuvaa kauttakulkumatkaa varten, tai että hän pystyy hankkimaan tällaiset varat laillisesti;
- vi) selvitetään, että asianomainen kolmannen maan kansalainen, hänen kulkuneuvonsa ja hänen kuljettamansa tavarat eivät todennäköisesti vaaranna minkään jäsenvaltion yleistä järjestystä, sisäistä turvallisuutta, kansanterveyttä tai kansainvälisiä suhteita. Tämän selvittäminen edellyttää muun muassa suorien hakujen tekemistä Schengenin tietojärjestelmään (SIS) ja kansallisiin tietokantoihin tallennettuihin, henkilöitä ja tarvittaessa esineitä koskeviin tietoihin ja ilmoituksiin sekä tarvittaessa tällaisessa ilmoituksessa toteutettavaksi pyydetyn toimenpiteen suorittamista.

▼M2

aa) Jos kolmannen maan kansalaisella on 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu viisumi, perusteelliseen maahantulotarkastukseen kuuluu myös viisuminhaltijan henkilöllisyyden ja viisumin aitouden tarkistaminen tutustumalla viisumitietojärjestelmässä (VIS) oleviin tietoihin viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta 9 päivänä heinäkuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 767/2008 ⁽¹⁾ 18 artiklan mukaisesti.

⁽¹⁾ EUVL L 218, 13.8.2008, s. 60.

▼ M2

- ab) Edellisestä poiketen, jos
- i) odotusaika rajanylityspaikalla muodostuu liikennemäärien vuoksi kohtuuttomaksi,
  - ii) kaikki saatavilla olevat henkilöstö-, välineistö- ja järjestelyvoimavarat on jo otettu käyttöön, ja
  - iii) sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyviä riskejä ei arvioinnin perusteella ole olemassa,

haku viisumitietojärjestelmästä voidaan suorittaa käyttäen kaikissa tapauksissa viisumitarran sarjanumeroa ja satunnaisesti viisumitarran sarjanumeroa yhdessä sormenjälkien tarkistamisen kanssa.

Kuitenkin kaikissa tapauksissa, joissa on epäilyjä viisuminhaltijan henkilöllisyydestä ja/tai viisumin aitoudesta, haku viisumitietojärjestelmästä on suoritettava käyttäen järjestelmällisesti viisumitarran sarjanumeroa yhdessä sormenjälkien tarkistamisen kanssa.

Tätä poikkeusta voidaan soveltaa ainoastaan asianomaisella rajanylityspaikalla niin kauan kuin edellä mainitut edellytykset täyttyvät.

- ac) Päätöksen viisumitietokannan käytöstä ab alakohdan mukaisesti tekee rajanylityspaikan johtava rajavartija, tai se tehdään korkeammalla tasolla.

Asianomaisen jäsenvaltion on viipymättä ilmoitettava muille jäsenvaltioille ja komissiolle tällaisista päätöksistä.

- ad) Kunkin jäsenvaltion on toimitettava Euroopan parlamentille ja komissiolle kerran vuodessa ab alakohdan soveltamista koskeva selvitys, josta on ilmentävä niiden kolmansien maiden kansalaisten määrä, jotka on tarkastettu viisumitietojärjestelmästä käyttäen ainoastaan viisumitarran sarjanumeroa, sekä ab alakohdan i alakohdassa tarkoitettu odotusaika.

- ae) Edellä olevaa ab ja ac alakohtaa sovelletaan enintään kolmen vuoden ajan siitä alkaen, kun viisumitietojärjestelmän käyttöönotosta on kulunut kolme vuotta. Komissio toimittaa ennen ab ja ac alakohdan toisen soveltamisvuoden loppua Euroopan parlamentille ja neuvostolle arvion niiden täytäntöönpanosta. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi arvioinnin perusteella pyytää komissiota esittämään asianmukaisia muutoksia tähän asetukseen.

▼ B

- b) Perusteelliseen maastalähtötarkastukseen kuuluu
- i) sen tarkastaminen, että kolmannen maan kansalaisella on rajanylitykseen oikeuttava asiakirja;
  - ii) matkustusasiakirjan tutkiminen väärentämiseen tai väärennökseen viittaavien merkkien etsimiseksi;
  - iii) mahdollisuuksien mukaan sen tarkistaminen, että kolmannen maan kansalaisen ei katsota muodostavan uhkaa minkään jäsenvaltion yleiselle järjestykselle, sisäiselle turvallisuudelle tai kansainvälisille suhteille.

▼ B

- c) Perusteelliseen maastalähtötarkastukseen voivat b kohdassa tarkoitettujen tarkastusten lisäksi kuulua
- i) sen tarkistaminen, että henkilöllä on voimassa oleva viisumi, jos se vaaditaan asetuksen (EY) N:o 539/2001 nojalla, paitsi jos hänellä on voimassa oleva oleskelulupa; ► **M2** Tällaiseen tarkistamiseen voi kuulua tutustuminen viisumitietojärjestelmässä oleviin tietoihin asetuksen (EY) N:o 767/2008 18 artiklan mukaisesti; ◀
  - ii) sen selvittäminen, että henkilö ei ole ylittänyt luvalliselle oleskelulle jäsenvaltioiden alueella asetettua enimmäiskestoä;
  - iii) hakujen tekeminen Schengenin tietojärjestelmään ja kansallisiin tietokantoihin tallennettuihin henkilöitä ja esineitä koskeviin ilmoituksiin.

▼ M2

- d) Jotta voidaan tunnistaa henkilöt, jotka mahdollisesti eivät täytä tai eivät enää täytä jäsenvaltioiden alueelle tulon taikka siellä oleskelun tai asumisen edellytyksiä, viisumitietojärjestelmässä oleviin tietoihin voidaan tutustua asetuksen (EY) N:o 767/2008 20 artiklan mukaisesti.

▼ B

4. Perusteelliset tarkastukset on kolmannen maan kansalaisen pyynnöstä suoritettava yleisöltä suljetulla alueella, jos sellainen on käytettävissä.

5. ► **M5** Toisen alakohdan soveltamista rajoittamatta kolmansien maiden kansalaisille, joille suoritetaan perusteellinen lisätarkastus toisella linjalla, on annettava tieto tarkastuksen tarkoituksesta ja tarkastusmenettelystä kirjallisesti kielellä, jota he ymmärtävät tai jota heidän voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän, tai muulla tehokkaalla tavalla. ◀ Nämä tiedot on oltava saatavilla Euroopan unionin kaikilla virallisilla kielillä ja asianomaisen jäsenvaltion rajavaltion tai -valtioiden kielellä tai kielillä, ja niissä on ilmoitettava, että kolmannen maan kansalainen voi pyytää perusteellisen tarkastuksen toisella linjalla suorittaneiden rajavartijoiden nimet tai henkilöstönumerot, rajanylityspaikan nimen ja rajanylityksen ajankohdan.

▼ M5

6. Unionin lainsäädännön mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvat henkilöt on tarkastettava direktiivin 2004/38/EY mukaisesti.

▼ B

7. Tallennettavia tietoja koskevista yksityiskohtaisista säännöistä säädetään liitteessä II.

▼ M5

8. Jäsenvaltiot voivat myös säätää poikkeuksista tässä artiklassa säädettyihin sääntöihin siltä osin kuin sovelletaan 4 artiklan 2 kohdan a tai b alakohtaa.

▼ B*8 artikla***Rajatarkastusten lieventäminen**

1. Ulkorajoilla suoritettavia rajatarkastuksia voidaan lieventää poikkeuksellisten ja odottamattomien olosuhteiden vuoksi. Poikkeuksellisten ja odottamattomien olosuhteiden katsotaan vallitsevan silloin, kun odotusaika rajanylityspaikalla muodostuu odottamattomista tapahtumista johtuvien liikennemäärien vuoksi kohtuuttomaksi, vaikka kaikki saatavilla olevat henkilöstö-, välineistö- ja järjestelyresurssit on otettu käyttöön.

▼B

2. Jos rajatarkastuksia lievennetään 1 kohdan mukaisesti, maahantulo-liikenteeseen kohdistuvat rajatarkastukset ovat periaatteessa ensisijaisia maastalähtöliikenteeseen kohdistuviin rajatarkastuksiin nähden.

Päätöksen rajatarkastusten lieventämisestä tekee rajanylityspaikan johtava rajavartija.

Rajatarkastusten lieventäminen saa olla vain tilapäistä, se on mukautettava perusteena oleviin olosuhteisiin ja se on otettava käyttöön asteittain.

3. Silloinkin kun rajatarkastuksia lievennetään, rajavartijan on leimatava kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjat 10 artiklan mukaisesti sekä maahantulon että maastalähdön yhteydessä.

4. Kunkin jäsenvaltion on toimitettava Euroopan parlamentille ja komissiolle kerran vuodessa selvitys tämän artiklan soveltamisesta.

*9 artikla***Erilliset kulkuväylät ja opasteet**

1. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön erilliset kulkuväylät erityisesti ilmarajojensa ylityspaikoilla henkilöiden tarkastamiseksi 7 artiklan mukaisesti. Nämä väylät on erotettava toisistaan opasteilla, joissa on liitteessä III esitetyt merkinnät.

Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön erilliset kulkuväylät meri- ja maarajojensa ylityspaikoilla sekä niiden jäsenvaltioiden välisillä rajoilla, jotka eivät sovelleta 20 artiklaa yhteisillä rajoillaan. Jos jäsenvaltiot ottavat käyttöön erilliset väylät kyseisillä rajoilla, on käytettävä liitteessä III esitetyillä merkinnöillä varustettuja opasteita.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että väylät on merkitty selkeästi, mukaan luettuina tapaukset, jolloin erillisten väylien käyttöä koskevien sääntöjen soveltamisesta luovutaan 4 kohdan mukaisesti, jotta varmistetaan mahdollisimman sujuva henkilöiden kulku rajan yli.

▼M5

2. a) Unionin lainsäädännön mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvilla henkilöillä on oikeus käyttää kulkuväyliä, jotka on merkitty liitteessä III olevan A osan opasteella ("EU, ETA, CH"). He voivat käyttää myös liitteessä III olevan B1 osan opasteella ("viisumia ei vaadita") tai B2 osan opasteella ("kaikki passit") merkittyjä väyliä.

Kolmannen maan kansalaisilla, jotka eivät jäsenvaltioiden ulkorajoja ylittäessään neuvoston asetuksen (EY) N:o 539/2001 mukaisesti tarvitse viisumia, sekä kolmannen maan kansalaisilla, joilla on voimassaoleva oleskelulupa tai pitkäaikaiseen oleskeluun tarkoitettu viisumi, on oikeus käyttää tämän asetuksen liitteessä III olevan B1 osan opasteella ("viisumia ei vaadita") merkittyjä kulkuväyliä. He voivat käyttää myös tämän asetuksen liitteessä III olevan B2 osan opasteella ("kaikki passit") merkittyjä väyliä.

b) Kaikkien muiden henkilöiden on käytettävä liitteessä III olevan B 2 osan ("kaikki passit") opasteella merkittyjä väyliä.

▼ M5

Edellä a ja b alakohdassa tarkoitettujen opasteiden merkinnät voidaan tehdä sellaiselle yhdellä tai useammalla kielellä, jonka kunkin jäsenvaltion katsoo asianmukaiseksi.

Erillisten väylien merkitseminen liitteessä III olevan B1 osan opasteella (”viisumia ei vaadita”) ei ole pakollista. Jäsenvaltiot päättävät itse käytännön tarpeiden perusteella, merkitäänkö väyliä ja millä rajanylityspaikoilla ne merkitään.

▼ B

3. Jäsenvaltiot voivat meri- ja maaraajojen ylityspaikoilla erottaa toisistaan kevyen ja raskaan ajoneuvoliikenteen ja linja-autot erillisille väylille käyttäen liitteessä III olevan C osan opasteita.

Jäsenvaltiot voivat tarvittaessa käyttää näissä opasteissa erilaisia merkin­ töjä paikallisten olosuhteiden mukaisesti.

4. Jos liikennemäärät jollakin rajanylityspaikalla ovat tilapäisesti epä­ tasapainossa, toimivaltaiset viranomaiset voivat luopua erillisten väylien käyttöä koskevien sääntöjen soveltamisesta, kunnes tasapaino palautuu.

▼ M5**▼ B***10 artikla***▼ M5****Matkustusasiakirjojen leimaaminen****▼ B**

1. Kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjat leimataan järjestelmällisesti maahantulon ja maastalähdön yhteydessä. Maahantulo- tai maastalähtöleima merkitään erityisesti seuraaviin asiakirjoihin:

- a) kolmansien maiden kansalaisten rajanylitykseen oikeuttavat asiakirjat, joissa on voimassa oleva viisumi;
- b) niiden kolmansien maiden kansalaisten rajanylitykseen oikeuttavat asiakirjat, joille jäsenvaltio myöntää viisumin rajalla;
- c) niiden kolmansien maiden kansalaisten rajanylitykseen oikeuttavat asiakirjat, joilta ei vaadita viisumia.

▼ M5

2. Maahantulon ja maastalähdön yhteydessä leimataan järjestelmällisesti niiden direktiivin 2004/38/EY soveltamisalaan kuuluvien kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjat, jotka ovat unionin kansalaisen perheenjäseniä mutta jotka eivät esitä mainitussa direktiivissä edellytettyä oleskelukorttia.

Maahantulon ja maastalähdön yhteydessä leimataan järjestelmällisesti niiden kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjat, jotka ovat unionin lainsäädännön mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvan kolmannen maan kansalaisen perheenjäseniä mutta jotka eivät esitä direktiivissä 2004/38/EY edellytettyä oleskelukorttia.

▼ B

3. Maahantulo- tai maastalähtöleimaa ei merkitä
  - a) valtionpäämiesten ja arvohenkilöiden matkustusasiakirjoihin, jos heidän saapumisestaan on ilmoitettu etukäteen virallisesti diplomaattiteitse;
  - b) lentäjien lupakirjoihin tai ilma-aluksen miehistön todistuksiin;
  - c) sellaisten merimiesten matkustusasiakirjoihin, jotka ovat jäsenvaltion alueella ainoastaan heidän aluksensa poiketessa satamaan ja kyseisen sataman alueella;
  - d) niiden risteilyalusten miehistön ja matkustajien matkustusasiakirjoihin, joihin ei liitteessä VI olevan 3.2.3 kohdan mukaan kohdisteta rajatarkastuksia;
  - e) Andorran, Monacon ja San Marinon kansalaisten rajanylitykseen oikeuttaviin asiakirjoihin;

▼ M5

- f) kansainvälisten matkustaja- ja tavarajunien miehistön matkustusasiakirjoihin;
- g) niiden kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjoihin, jotka esittävät direktiivissä 2004/38/EY edellytetyn oleskelukortin.

Kolmannen maan kansalaisen pyynnöstä maahantulo- tai maastalähtöleiman merkitsemisestä voidaan poikkeuksellisesti luopua, jos leiman merkitseminen voisi aiheuttaa asianomaiselle vakavaa haittaa. Tällaisessa tapauksessa maahantulo tai maastalähtö on kirjattava erilliseen asiakirjaan, jossa on asianomaisen henkilön nimi ja passin numero. Asiakirja on annettava kolmannen maan kansalaiselle. Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat tilastoida tällaiset poikkeustapaukset ja toimittaa nämä tilastot komissiolle.

▼ B

4. Leimaamista koskevat käytännön menettelytavat ovat liitteessä IV.
5. Kolmansien maiden kansalaisille on mahdollisuuksien mukaan ilmoitettava, että rajavartija on velvollinen leimaamaan heidän matkustusasiakirjansa maahantulon ja maastalähdön yhteydessä jopa silloin, kun tarkastuksia on lievennetty 8 artiklan mukaisesti.
6. Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle vuoden 2008 loppuun mennessä kertomuksen matkustusasiakirjojen leimaamista koskevien säännösten toimivuudesta.

*11 artikla***Olettamus oleskelun kestoa koskevien vaatimusten täyttämistä**

1. Jos kolmannen maan kansalaisen matkustusasiakirjassa ei ole maahantuloleimaa, toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat olettaa, että haltija ei täytä tai ei enää täytä asianomaisessa jäsenvaltiossa sovellettavia oleskelun kestoa koskevia vaatimuksia.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu olettamus voidaan kumota, jos kolmannen maan kansalainen esittää millä tahansa tavalla uskottavan todisteen, kuten matkalipun tai oleskeluaan jäsenvaltioiden alueen ulkopuolella koskevan todisteen, joka osoittaa, että hän on noudattanut lyhytaikaisen oleskelun kestoa koskevia vaatimuksia.

▼ B

Tällaisessa tapauksessa:

- a) jos kolmannen maan kansalainen tavataan Schengenin säännöstöä täysimääräisesti soveltavien jäsenvaltioiden alueelta, toimivaltaisten viranomaisten on merkittävä kolmannen maan kansalaisen matkustusasiakirjaan kansallisen lainsäädännön ja käytänteen mukaisesti ajankohta, jolloin hän ylitti yhden Schengenin säännöstöä täysimääräisesti soveltavan jäsenvaltion ulkorajan, ja vastaava rajanylityspaikka;
- b) jos kolmannen maan kansalainen tavataan sellaisen jäsenvaltion alueelta, jonka osalta vuoden 2003 liittymisasiakirjan 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua päätöstä ei ole vielä tehty, toimivaltaisten viranomaisten on merkittävä kolmannen maan kansalaisen matkustusasiakirjaan kansallisen lainsäädännön ja käytänteen mukaisesti ajankohta, jolloin hän ylitti tällaisen jäsenvaltion ulkorajan, ja vastaava rajanylityspaikka.

Edellä a ja b alakohdassa tarkoitettujen merkintöjen lisäksi asianomaiselle kolmannen maan kansalaiselle voidaan antaa liitteessä VIII esitetty lomake.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava toisilleen sekä komissiolle ja neuvoston pääsihteeristölle tässä artiklassa tarkoitettua merkintää koskevat kansalliset käytänteensä.

▼ M5

3. Jos 1 kohdassa tarkoitettua olettamusta ei kumota, kolmannen maan kansalainen voidaan palauttaa jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi 16 päivänä joulukuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY⁽¹⁾ ja tuon direktiivin mukaisen jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

4. Maastalähtöleiman puuttuessa sovelletaan 1 ja 2 kohdan asianomaisia säännöksiä soveltuvin osin.

▼ B*12 artikla***Rajojen valvonta****▼ M5**

1. Rajojen valvonnan pääasiallisena tavoitteena on estää luvattomat rajanylitykset, torjua rajatylittävää rikollisuutta ja toteuttaa rajan laittomasti ylittäneisiin henkilöihin kohdistuvia toimenpiteitä. Henkilö, joka on ylittänyt laittomasti rajan ja jolla ei ole oikeutta oleskella asianomaisen jäsenvaltion alueella, on otettava kiinni ja häneen on sovellettava direktiivin 2008/115/EY mukaisia menettelyjä.

▼ B

2. Rajojen valvonnan suorittamiseksi rajavartijat käyttävät kiinteitä tai liikkuvia yksiköitä.

Valvonta suoritetaan siten, että pyritään estämään henkilöitä kiertämästä rajanylityspaikoilla tehtäviä tarkastuksia.

3. Rajanylityspaikkojen välistä valvontaa suorittavien rajavartijoiden lukumäärä ja menettelyt on mukautettava olemassa oleviin tai ennakoituihin riskeihin ja uhkiin. Valvontajaksoja on muutettava usein ja yllättäen, niin että luvaton rajanylitys on aina vaarassa paljastua.

⁽¹⁾ EUVL L 348, 24.12.2008, s. 98.

▼B

4. Valvonnan toteuttavat kiinteät tai liikkuvat yksiköt, jotka suorittavat tehtävänsä partioimalla tai sijoittumalla ongelmallisiksi tunnettuihin tai katsottuihin paikkoihin, koska valvonnan tarkoituksena on ottaa kiinni rajaa laittomasti ylittävät henkilöt. Valvonta voidaan toteuttaa myös teknisin keinoin kuten sähköisin laittein.

▼M5

5. Siirretään komissiolle 33 artiklan mukaisesti valta antaa delegoituja säädöksiä valvontaa koskevista lisätoimenpiteistä.

▼B*13 artikla***Pääsyn epääminen**

1. Pääsy jäsenvaltioiden alueelle on evättävä kolmannen maan kansalaiselta, joka ei täytä kaikkia 5 artiklan 1 kohdassa säädettyjä maahantuloedellytyksiä ja joka ei kuulu 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuihin henkilöryhmiin. Tämä ei kuitenkaan rajoita turvapaikkaoikeutta koskevien erityismääräysten soveltamista eikä kansainvälistä suojelua tai viisumien myöntämistä pitkäaikaista oleskelua varten.

2. Pääsy voidaan evätä vain perustellulla päätöksellä, jossa ilmoitetaan epäämisen täsmälliset syyt. Päätöksen tekee kansallisen lainsäädännön mukaan toimivaltainen viranomainen. Se tulee voimaan välittömästi.

Perusteltu päätös, jossa ilmoitetaan epäämisen täsmälliset syyt, annetaan liitteessä V olevassa B osassa olevalla vakiomuotoisella lomakkeella, jonka pääsyn epäämisasioissa kansallisen lainsäädännön mukaan toimivaltainen viranomainen täyttää. Täytetty vakiomuotoinen lomake annetaan asianomaiselle kolmannen maan kansalaiselle, jonka on merkittävä lomakkeeseen kuittaus pääsyn epäämispäätöksen vastaanottamisesta.

3. Henkilöillä, joiden pääsy on evätty, on oikeus hakea muutosta päätökseen. Muutoksenhaku on tehtävä kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Kolmannen maan kansalaiselle on myös annettava kirjallinen tieto yhteyspisteistä, jotka voivat antaa tietoja edustajista, jotka kansallisen lainsäädännön mukaan ovat toimivaltaisia toimimaan kolmannen maan kansalaisen puolesta.

Muutoksenhaku ei lykkää pääsyn epäämispäätöksen täytäntöönpanoa.

Jos pääsyn epäämispäätös todetaan muutoksenhaun tuloksena perusteettomaksi, kolmannen maan kansalaisella on oikeus siihen, että pääsyn evännyt jäsenvaltio oikaisee mitätöidyn maahantuloleiman ja merkityt muut mitätöinnit tai lisäykset, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kansallisen lainsäädännön mukaisen korvauksen myöntämistä.

4. Rajavartijoiden on huolehdittava siitä, että kolmannen maan kansalainen, jolta on evätty pääsy, ei mene asianomaisen jäsenvaltion alueelle.

▼ M5

5. Jäsenvaltioiden on tilastoitava sellaisten henkilöiden määrä, joilta on evätty pääsy, epäämisen perusteet, sellaisten henkilöiden kansalaisuus, joilta on evätty pääsy, ja sen rajan tyyppi (maa-, ilma- vai meriraja), jolla heiltä evätettiin pääsy, ja toimitettava nämä tilastot vuosittain komissiolle (Eurostat) muuttoliikettä ja kansainvälistä suojelua koskevista yhteisön tilastoista 11 päivänä heinäkuuta 2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 862/2007 ⁽¹⁾ mukaisesti.

▼ B

6. Pääsyn epäämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt ovat liitteessä V olevassa A osassa.

*III LUKU****Rajavalvonnan ja jäsenvaltioiden välisen yhteistyön voimavarat ja henkilöstö****14 artikla***Rajavalvonnan voimavarat ja henkilöstö**

Jäsenvaltioiden on osoitettava riittävästi asianmukaista henkilökuntaa ja voimavaroja 6–13 artiklan mukaiseen rajavalvontaan ulkorajoilla, jotta ne voivat varmistaa ulkorajojensa valvonnan tehokkuuden ja yhtenäisen korkean tason.

*15 artikla***Valvonnan toteuttaminen**

1. Tämän asetuksen 6–13 artiklan mukaisen rajavalvonnan toteuttavat rajavartijat tämän asetuksen säännösten ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Tämä asetus ei vaikuta niihin valtuuksiin, jotka rajavartijoilla rajavalvontaa suorittaessaan on ryhtyä rikosoikeudellisiin toimiin kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja jotka eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan.

▼ M5

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että rajavartijat ovat alaan erikoistuneita ja asianmukaisen koulutuksen saaneita ammattilaisia, ottaen huomioon neuvoston asetuksella (EY) N:o 2007/2004 perustetun Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston laatimat ja edelleen kehittämät rajavartijakoulutuksen yhteiset perusvaatimukset. Koulutusvaatimukseen on sisällytettävä erityiskoulutusta sellaisten tilanteiden havaitsemiseksi ja käsittelemiseksi, joihin liittyy haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä, kuten ilman huoltajaa matkustavia alaikäisiä ja ihmiskaupan uhreja. Jäsenvaltioiden on viraston tuella rohkaistava rajavartijoita opiskelemaan vieraita kieliä, joita he tarvitsevat tehtäviensä hoitamiseksi.

▼ B

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle 34 artiklan mukaisesti luettelo kansallisista viranomaisista, jotka niiden kansallisen lainsäädännön mukaan vastaavat rajavalvonnasta.

⁽¹⁾ EUVL L 199, 31.7.2007, s. 23.

▼B

3. Rajojen tehokkaan valvonnan varmistamiseksi kunkin jäsenvaltion on huolehdittava siitä, että sen rajavalvonnasta vastaavat kansalliset viranomaiset tekevät kiinteästi ja jatkuvasti yhteistyötä.

*16 artikla***Jäsenvaltioiden välinen yhteistyö**

1. Jäsenvaltioiden on avustettava toisiaan ja tehtävä keskenään kiinteästi ja jatkuvasti yhteistyötä rajavalvonnan tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi tämän asetuksen 6–15 artiklan mukaisesti. Niiden on huolehdittava kaikkien asiaankuuluvien tietojen vaihdosta.

2. Jäsenvaltioiden välistä operatiivista yhteistyötä ulkorajojen valvonnan alalla koordinoi asetuksella (EY) N:o 2007/2004 perustettu jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto (jäljempänä 'virasto').

3. Viraston toimivaltuuksia rajoittamatta jäsenvaltiot voivat jatkaa operatiivista yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden ja/tai kolmansien maiden kanssa ulkorajoilla, yhteyshenkilöiden vaihto mukaan luettuna, jos tällainen yhteistyö täydentää viraston toimintaa.

Jäsenvaltioiden on pidättäydyttävä kaikesta toiminnasta, joka saattaisi haitata viraston toimintaa tai sen tavoitteiden saavuttamista.

Jäsenvaltioiden on raportoitava virastolle virastosta riippumattomista operatiivisista toimista, joita ne toteutettavat ulkorajoilla.

4. Jäsenvaltioiden on järjestettävä rajavalvonnan säännöstöä ja perusoikeuksia koskevaa koulutusta. Sitä varten on otettava huomioon viraston asettamat ja sen edelleen kehittelemät yhteiset koulutusvaatimukset.

*17 artikla***Yhteinen valvonta**

1. Jäsenvaltiot, jotka eivät sovelle 20 artiklaa yhteisillä maarajoillaan, voivat kyseisen artiklan soveltamisen alkamispäivään asti valvoa yhdessä näitä yhteisiä rajojaan, jolloin henkilö voidaan pysäyttää vain kerran maahantulo- ja maastalähtötarkastuksen suorittamiseksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 6–13 artiklan säännöksistä johtuvaa kunkin jäsenvaltion yksittäistä vastuuta.

Jäsenvaltiot voivat tätä varten sopia keskenään kahdenvälisistä järjestelyistä.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle 1 kohdan mukaisesti sopimistaan järjestelyistä.

▼ B*IV LUKU****Erityissäännöt rajatarkastuksia varten****18 artikla***Erityissäännöt erityyppisiä rajoja ja jäsenvaltioiden ulkorajojen ylityksessä käytettäviä eri kulkuneuvoja varten**

Liitteessä VI olevia erityissääntöjä sovelletaan erityyppisillä rajoilla suoritettavissa tarkastuksissa ja tarkastettaessa erilaisia rajan ylityksessä käytettäviä kulkuneuvoja.

▼ M5

Näissä erityissäännöissä voi olla poikkeuksia 4 ja 5 ja 7–13 artiklasta.

▼ B*19 artikla***Erityissäännöt tietyille henkilöryhmille suoritettavista tarkastuksista**

1. Liitteessä VII olevia erityissääntöjä sovelletaan tarkastuksissa, jotka suoritetaan seuraaville henkilöryhmille:

- a) valtionpäämiehet ja heidän valtuuskuntiensa jäsenet;
- b) ilma-alusten ohjaajat ja muut miehistön jäsenet;
- c) merimiehet;
- d) diplomaatti-, virkamatka- tai virkapassin haltijat sekä kansainvälisten järjestöjen jäsenet;
- e) rajatyöntekijät;
- f) alaikäiset;

▼ M5

g) pelastuspalvelut, poliisi ja palolaitos sekä rajavartijat;

h) offshore-työntekijät.

Näissä erityissäännöissä voi olla poikkeuksia 4 ja 5 ja 7–13 artiklasta.

▼ B

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle 34 artiklan mukaisesti mallit henkilökorteista, joita niiden ulkoasiainministeriöt myöntävät diplomaatti- ja konsuliedustustojen akkreditoituille jäsenille ja heidän perheenjäsenilleen.

▼ A1*19 a artikla*

Poiketen siitä, mitä tämän asetuksen säännöksissä säädetään rajanylityspaikkojen perustamisesta, ja siihen saakka kun neuvoston päätös Schengenin säännöstön määräysten täysimääräisestä soveltamisesta Kroatiassa liittymisasiakirjan 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti tulee voimaan tai siihen saakka kun tätä asetusta muutetaan lisäämällä siihen säännöksiä

▼ A1

rajavalvonnasta yhteisillä rajanylityspaikoilla, riippuen siitä, kumpi ajan kohta on aikaisempi, Kroatia voi säilyttää yhteiset rajanylityspaikat rajallaan Bosnia ja Hertsegovinan kanssa. Yhden osapuolen rajavartijat tekevät näillä yhteisillä rajanylityspaikoilla maahantulo- ja maastapoistumistarkastuksia toisen osapuolen alueella. Kaikissa Kroatian rajavartioiden tekemissä maahantulo- ja maastapoistumistarkastuksissa on noudatettava unionin säännöstöä, myös kansainvälistä suojelua ja palauttamiskieltoa koskevia jäsenvaltioiden velvoitteita. Kyseessä olevien yhteisten rajanylityspaikkojen perustamisesta tehtyjä asiaankuuluvia kahdenvälistä sopimuksia on tarpeen mukaan muutettava tätä varten.

▼ M6**▼ C1***IV a LUKU****Erityistoimenpiteet ulkorajojen valvontaan liittyvien vakavien puutteiden osalta****19 b artikla***Toimenpiteet ulkorajoilla ja viraston tuki**

1. Jos arviointi- ja valvontamekanismin perustamisesta Schengenin säännöstön soveltamisen varmistamista varten 7 päivänä lokakuuta 2013 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1053/2013 ⁽¹⁾ 14 artiklan nojalla laaditussa arviointikertomuksessa havaitaan vakavia puutteita ulkorajojen valvonnassa, komissio voi mainitun asetuksen 15 artiklassa tarkoitettujen suositusten noudattamisen varmistamiseksi täytäntöönpanosäädöksellä suositaa arvioidulle jäsenvaltiolle, että tämä toteuttaisi eräitä erityistoimenpiteitä, esimerkiksi jonkin tai molemmat seuraavista:

- a) otetaan käyttöön Euroopan rajavartijaryhmät asetuksen (EY) N:o 2007/2004 säännösten mukaisesti;
- b) riskinarviointiin perustuvat jäsenvaltion strategiset suunnitelmat, myös tiedot henkilöstön ja kaluston käytöstä, toimitetaan virastolle, jotta se antaisi niistä lausuntonsa.

Tämä täytäntöönpanosäädös hyväksytään 33 a artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

▼ M6

2. Komissio ilmoittaa 33 a artiklan 1 kohdan nojalla perustetulle komitealle säännöllisesti tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamisen edistymisestä ja vaikutuksesta havaittuihin puutteisiin.

Se ilmoittaa niistä myös Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

3. Jos 1 kohdassa tarkoitettussa arviointikertomuksessa on todettu, että arvioitu jäsenvaltio laiminlyö vakavasti velvoitteitaan ja joutuu sen vuoksi antamaan kolmen kuukauden kuluessa selvityksen asiaankuuluvan toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta asetuksen (EU) N:o 1053/2013 16 artiklan 4 kohdan mukaisesti, ja jos komissio toteaa kyseisen kolmen kuukauden määräajan jälkeen, että tilanne on säilynyt entisellään, se voi käynnistää tämän asetuksen 26 artiklassa säädetyn menettelyn soveltamisen edellyttäen, että kaikki ehdot käynnistämiseksi täyttyvät.

⁽¹⁾ EUVL L 295, 6.11.2013, s. 27.

▼BIII OSASTO
SISÄRAJAT*I LUKU***Rajavalvonnan poistaminen sisärajoilta***20 artikla***Sisärajojen ylittäminen**

Sisärajat voidaan ylittää kaikkialta ilman, että henkilöihin heidän kansalaisuudestaan riippumatta kohdistettaisiin rajatarkastuksia.

*21 artikla***Alueen sisällä tehtävät tarkastukset**

Rajavalvonnan poistaminen sisärajoilta ei vaikuta

- a) jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten kansallisen lainsäädännön nojalla käyttämiin poliisivaltuuksiin, kunhan valtuuksien käyttämisellä ei ole vastaavaa vaikutusta kuin rajatarkastuksilla; tätä sovelletaan myös raja-alueilla. Poliisivaltuuksien käyttämistä ei voida rinnastaa rajatarkastusten suorittamiseen siten kuin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetaan, jos
- i) poliisitoimenpiteen tarkoituksena ei ole rajavalvonta,
  - ii) poliisitoimenpiteet perustuvat poliisiin yleisiin tietoihin ja kokemuksiin, jotka koskevat yleiseen turvallisuuteen kohdistuvia uhkia, ja niiden erityisenä tarkoituksena on torjua rajat ylittävää rikollisuutta,
  - iii) poliisitoimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan henkilöihin ulkorajoilla järjestelmällisesti kohdistuvista rajatarkastuksista selkeästi poikkeavalla tavalla,
  - iv) poliisitoimenpiteet toteutetaan satunnaistarkastuksina;
- b) kunkin jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön nojalla toimivaltaisten viranomaisten, satama- tai lentoasemavirkailijoiden tai liikenteenharjoittajien satamissa ja lentoasemilla suorittamiin henkilöiden turvatarkastuksiin edellyttäen, että samanlaisia tarkastuksia tehdään myös henkilöille, jotka matkustavat jäsenvaltion sisällä;
- c) jäsenvaltion mahdollisuuteen säätää omassa lainsäädännössään velvollisuudesta pitää hallussa tai mukana asiakirjoja;

▼M5

- d) jäsenvaltion mahdollisuuteen säätää, että kolmansien maiden kansalaisilla on velvollisuus ilmoittaa läsnäolostaan jäsenvaltion alueella Schengenin sopimuksen täytäntöönpanosta tehdyn yleissopimuksen 22 artiklan määräysten mukaisesti.

▼B*22 artikla***Liikenne-esteiden poistaminen teiden rajanylityspaikoilta sisärajoilla**

Jäsenvaltioiden on poistettava kaikki liikenteen sujuvuutta haittaavat esteet teiden rajanylityspaikoilta sisärajoilla, erityisesti nopeusrajoitukset, jotka eivät perustu yksinomaan liikenneturvallisuutta koskeviin näkökohtiin.

▼B

Jäsenvaltioilla on samanaikaisesti oltava valmiudet tarkastusten suorittamiseen siltä varalta, että sisärajalvonta palautetaan.

*II LUKU**Rajavalvonnan väliaikainen palauttaminen sisärajoille***▼M6***23 artikla***Yleiset puitteet rajavalvonnan väliaikaiselle palauttamiselle sisärajoille**

1. Jos alueella, jolla ei suoriteta sisärajalvontaa, yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuu jäsenvaltiossa vakava uhka, jäsenvaltio voi poikkeuksellisesti palauttaa rajavalvonnan kaikille sisärajoilleen tai niiden tiettyihin osiin rajoitetuksi, enintään 30 vuorokauden ajaksi tai, jos vakava uhka kestää pitempään kuin 30 vuorokautta, sen arvioidun keston ajaksi. Sisärajoille väliaikaisesti palautetun rajavalvonnan laajuus ja kesto eivät saa ylittää sitä, mikä on uhan vakavuuden vuoksi ehdottoman välttämätöntä.

2. Rajavalvonta voidaan palauttaa sisärajoille ainoastaan viimeisenä keinona ja 24, 25 ja 26 artiklan mukaisesti. Jäljempänä 23 a ja 26 a artiklassa tarkoitettujen arviointiperusteiden otettava huomioon kussakin tapauksessa, jossa 24, 25 tai 26 artiklan nojalla harkitaan päätöstä rajavalvonnan palauttamisesta sisärajoille.

3. Jos yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuva vakava uhka jatkuu asianomaisessa jäsenvaltiossa pitempään kuin tämän artiklan 1 kohdassa säädetyn ajan, kyseinen jäsenvaltio voi jatkaa rajavalvontaa sisärajoillaan 23 a artiklassa tarkoitettujen arviointiperusteiden huomioon ottaen ja 24 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen enintään 30 vuorokautta kerrallaan tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen syiden perusteella ja ottaen huomioon mahdolliset uudet tekijät.

4. Kokonaisajanjakso, jonka aikana rajavalvonta on palautettuna sisärajoille, myös tämän artiklan 3 kohdan mukaisten jatkamisten perusteella, ei saa ylittää kuutta kuukautta. Kokonaisajanjaksoa voidaan jatkaa 26 artiklassa tarkoitetuissa poikkeuksellisissa olosuhteissa kahden vuoden enimmäiskestoon saakka mainitun artiklan 1 kohdan mukaisesti.

*23 a artikla***Perusteet rajavalvonnan väliaikaiselle palauttamiselle sisärajoille**

Kun jäsenvaltio päättää viimeisenä keinona palauttaa rajavalvonnan väliaikaisesti sen yhdelle tai useammalle sisärajalle tai sisärajan osalle taikka päättää jatkaa tällaista palauttamista 23 artiklan tai 25 artiklan 1 kohdan mukaisesti, sen on arvioitava, missä määrin tällainen toimenpide todennäköisesti lieventää asianmukaisesti yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvaa uhkaa, ja arvioitava toimenpiteen oikeasuhteisuutta suhteessa kyseiseen uhkaan. Tällaista arviointia suoritettaessa jäsenvaltion on otettava erityisesti huomioon seuraavat näkökohdat:

▼ **M6**

- a) mahdollisten uhkien todennäköinen vaikutus yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen, myös terroritekojen tai -uhkien sekä järjestäytyneen rikollisuuden aiheuttamien uhkien seurauksena;
- b) tällaisen toimenpiteen todennäköinen vaikutus henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen alueella, jolla ei suoriteta sisärajavaltontaa.

*24 artikla***Menettely rajavalvonnan väliaikaiseksi palauttamiseksi sisärajoille
23 artiklan 1 kohdan nojalla**

1. Kun jäsenvaltio suunnittelee rajavalvonnan palauttamista sisärajoille 23 artiklan 1 kohdan nojalla, sen on ilmoitettava asiasta muille jäsenvaltioille ja komissiolle viimeistään neljä viikkoa ennen suunniteltua palauttamista tai tätä lyhyemmän ajan kuluessa, jos rajavalvonnan sisärajoille palauttamisen tarpeen aiheuttavat olosuhteet ovat käyneet ilmi alle neljä viikkoa ennen suunniteltua palauttamista. Jäsenvaltion on annettava tässä yhteydessä seuraavat tiedot:

- a) ehdotetun palauttamisen syyt, myös kaikki merkitykselliset yksityiskohtaiset tiedot tapahtumista, jotka muodostavat vakavan uhkan sen yleiselle järjestykselle tai sisäiselle turvallisuudelle;
- b) ehdotetun palauttamisen laajuus ja tiedot siitä, mihin osaan tai osiin sisärajoja rajavalvonta on tarkoitus palauttaa;
- c) vahvistettujen rajanylityspaikkojen nimet;
- d) suunnitellun palauttamisen päivämäärä ja kesto;
- e) tarvittaessa toimenpiteet, jotka muiden jäsenvaltioiden on määrä toteuttaa.

Ensimmäisen alakohdan mukaisen ilmoituksen voivat tehdä myös kaksi jäsenvaltiota tai useampi jäsenvaltio yhdessä.

Komissio voi tarvittaessa pyytää asianomaiselta jäsenvaltiolta tai asianomaisilta jäsenvaltioilta lisätietoja.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut tiedot on toimitettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle samanaikaisesti kuin ne toimitetaan muille jäsenvaltioille ja komissiolle mainitun kohdan nojalla.

3. Jäsenvaltio, joka tekee 1 kohdan mukaisen ilmoituksen, voi kansallista lainsäädäntöä noudattaen tarvittaessa päättää turvallisuusluokitella osia tiedoista.

Tällainen turvallisuusluokittelu ei estä komissiota antamasta tietoja Euroopan parlamentin saataville. Tämän artiklan mukaisesti Euroopan parlamentille toimitettujen tietojen ja asiakirjojen lähettämässä ja käsittelyssä on noudatettava Euroopan parlamentin ja komission välillä sovellettavia sääntöjä luottamuksellisten tietojen toimittamisesta ja käsittelystä.

▼ **M6**

4. Asianomaisen jäsenvaltion tehtyä tämän artiklan 1 kohdan mukaisen ilmoituksen komissio tai jokin muu jäsenvaltio voi antaa asiasta lausunnon tämän artiklan 5 kohdan mukaisia neuvotteluja varten, tämän kuitenkaan rajoittamatta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 72 artiklan soveltamista.

Jos komissio ilmoitukseen sisältyvien tai saamiensa muiden lisätietojen perusteella on epävarma siitä, onko sisärajalvalvonnan suunniteltu palauttaminen tarpeellista tai oikeasuhteista tai jos se katsoo, että kuuleminen ilmoituksen jostakin näkökohdasta olisi asianmukaista, se antaa asiasta lausunnon.

5. Tiedoista, joita 1 kohdassa tarkoitetaan, ja komission tai jonkin muun jäsenvaltion 4 kohdan nojalla antamasta lausunnosta, on neuvoteltava, muun muassa tarvittaessa yhteisissä kokouksissa, rajavalvonnan palauttamista sisärajoille suunnittelevan jäsenvaltion, muiden jäsenvaltioiden, erityisesti niiden, joihin tällaiset toimenpiteet vaikuttavat suoraan, ja komission kesken, jotta tarvittaessa voidaan järjestää jäsenvaltioiden keskinäistä yhteistyötä ja arvioida toimenpiteiden oikeasuhteisuutta niihin tapahtumiin ja yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuviin uhkiiin nähden, jotka antavat aiheita rajavalvonnan palauttamiseen.

6. Edellä 5 kohdassa tarkoitettujen neuvottelujen on käytävä vähintään kymmenen vuorokautta ennen kuin rajavalvonta on tarkoitus palauttaa.

25 artikla

Erityismenettely välittömiä toimia edellyttävissä tapauksissa

1. Jos jäsenvaltion yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuva vakava uhka edellyttää välittömien toimien toteuttamista, asianomainen jäsenvaltio voi poikkeuksellisesti palauttaa rajavalvonnan sisärajoille välittömästi enintään kymmenen vuorokauden rajoitetuksi ajaksi.

2. Jos jäsenvaltio palauttaa rajavalvonnan sisärajoille, sen on ilmoitettava asiasta samanaikaisesti muille jäsenvaltioille ja komissiolle ja esitettävä 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen lisäksi myös perustelut tässä artiklassa säädetyn menettelyn soveltamiselle. Komissio voi kuulla muita jäsenvaltioita välittömästi saatuaan ilmoituksen.

3. Jos yleiseen järjestykseen tai jäsenvaltion sisäiseen turvallisuuteen kohdistuva vakava uhka jatkuu pitempään kuin 1 kohdassa säädetyn ajan, jäsenvaltio voi päättää jatkaa rajavalvontaa sisärajoilla enintään 20 vuorokautta kerrallaan. Asianomaisen jäsenvaltion on tällöin otettava huomioon 23 a artiklassa tarkoitettujen perusteiden, mukaan lukien päivitetty arvio toimenpiteiden tarpeellisuudesta ja oikeasuhteisuudesta, ja mahdolliset uudet tekijät.

Jos tällainen jatkamista koskeva päätös tehdään, sovelletaan 24 artiklan 4 ja 5 kohdan säännöksiä soveltuvin osin ja neuvottelut käydään viipymättä sen jälkeen, kun komissiolle ja jäsenvaltioille on ilmoitettu jatkamista koskevasta päätöksestä.

▼ **M6**

4. Kokonaisajanjakso, jonka aikana rajavalvonta on palautettuna sisärajoille 1 kohdan mukaisen alkuperäisen ajanjakson ja 3 kohdan mukaisen jatkamisten perusteella, ei saa ylittää kahta kuukautta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 23 artiklan 4 kohdan soveltamista.

5. Komissio ilmoittaa Euroopan parlamentille viipymättä tämän artiklan mukaisesti tehdyistä ilmoituksista.

*26 artikla***Erityismenettely alueen, jolla ei suoriteta sisärajalvontaa, yleistä toimivuutta uhkaavissa poikkeuksellisissa olosuhteissa**

1. Poikkeuksellisissa olosuhteissa, joissa alueen, jolla ei suoriteta sisärajalvontaa, yleinen toimivuus on vaarantunut 19 a artiklassa tarkoitettujen, ulkorajojen valvontaan liittyvien jatkuvien vakavien puutteiden johdosta, ja siinä määrin kuin nämä olosuhteet muodostavat vakavan uhan yleiselle järjestykselle tai sisäiselle turvallisuudelle alueella, jolla ei suoriteta sisärajalvontaa, tai sen osissa, jäsenvaltiot voivat tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti palauttaa rajavalvonnan sisärajoille enintään kuuden kuukauden ajaksi. Tätä ajanjaksoa voidaan jatkaa enintään kolme kertaa uudella enintään kuuden kuukauden jaksolla, jos kyseiset poikkeukselliset olosuhteet jatkuvat edelleen.

2. Jos kaikki muut toimenpiteet, erityisesti 19 a artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteet, ovat riittämättömät lievittämään tehokkaasti havaittua vakavaa uhkaa, neuvosto voi suosittaa viimeisenä keinona ja toimenpiteenä yhteisten etujen turvaamiseksi -alueella, jolla ei suoriteta sisärajalvontaa, yhdelle tai useammalle tietyille jäsenvaltioille, että se päättäisi tai nämä päättäisivät palauttaa rajavalvonnan kaikille sisärajoilleen tai niiden tiettyihin osiin. Neuvoston suositus perustuu komission ehdotukseen. Jäsenvaltiot voivat pyytää komissiota esittämään neuvostolle tällaisen ehdotuksen suositukseksi.

Neuvosto ilmoittaa suosituksessaan ainakin 24 artiklan 1 kohdan a–e alakohdassa tarkoitettujen tietojen.

Neuvosto voi suosittaa rajavalvonnan jatkamista tämän kohdan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa säädettyjen ehtojen ja menettelyn mukaisesti.

Ennen kuin jäsenvaltio palauttaa rajavalvonnan kaikille sisärajoilleen tai niiden tiettyihin osiin tämän kohdan nojalla, sen on ilmoitettava tästä muille jäsenvaltioille, Euroopan parlamentille ja komissiolle.

3. Jos jokin jäsenvaltio ei pane täytäntöön 2 kohdassa tarkoitettua suositusta, kyseisen jäsenvaltion on viipymättä ilmoitettava kirjallisesti perustelunsa komissiolle.

Komissio esittää tällöin Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa se arvioi kyseisen jäsenvaltion esittämiä perusteluja sekä seurauksia yhteisten etujen turvaamiselle alueella, jolla ei suoriteta sisärajalvontaa.

▼ **M6**

4. Asianmukaisesti perustelluissa kiireellisissä tapauksissa, jotka liittyvät tilanteisiin, joissa sisärajoilla suoritettavan rajavalvonnan jatkamista 2 kohdan mukaisesti edellyttävät olosuhteet käyvät ilmi vasta alle 10 vuorokautta ennen edeltävän rajavalvonnan palauttamista koskevan ajanjakson päättymistä, komissio voi antaa mahdollisesti tarvittavia suosituksia välittömästi sovellettavilla täytäntöönpanosäädöksillä 33 a artiklan 3 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti. Komissio toimittaa neuvostolle 2 kohdan mukaisen ehdotuksen suosituksiksi 14 päivän kuluessa sellaisten suositusten hyväksymisestä.

5. Tämä artikla ei rajoita niitä toimenpiteitä, joita jäsenvaltiot voivat toteuttaa 23, 24 ja 25 artiklan nojalla, jos yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuu vakava uhka.

26 a artikla

Rajavalvonnan väliaikaista palauttamista sisärajoille koskevat perusteet alueen, jolla ei suoriteta sisärajavaltontaa, yleistä toimivuutta uhkaavissa poikkeuksellisissa olosuhteissa

1. Neuvoston suosittaessa 26 artiklan 2 kohdan mukaisesti viimeisenä keinona rajavalvonnan väliaikaista palauttamista yhdelle tai useammalle sisärajalle tai sisärajan osalle se arvioi, missä määrin tällainen toimenpide todennäköisesti lieventää asianmukaisesti yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvaa uhkaa alueella, jolla ei suoriteta sisärajavaltontaa, ja arvioi toimenpiteen oikeasuhteisuuden suhteessa kyseiseen uhkaan. Arviointi perustuu asianomaisen jäsenvaltion tai asianomaisten jäsenvaltioiden ja komission toimittamiin yksityiskohtaisiin tietoihin ja mahdollisiin muihin merkityksellisiin tietoihin, kuten mahdollisiin tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti saatuihin tietoihin. Arviointia suoritettaessa on otettava huomioon erityisesti seuraavaa:

- a) sellaisten teknisten tai taloudellisten tukitoimenpiteiden saatavuus, joihin voitaisiin turvautua tai on turvauduttu kansallisella tai unionin tasolla taikka niillä molemmilla, mukaan lukien apu unionin toimielimiltä, elimiltä ja laitoksilta kuten virastolta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 439/2010 ⁽¹⁾ perustetulta Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirastolta, tai neuvoston päätöksellä 2009/371/YOS ⁽²⁾ perustetulta Euroopan poliisivirastolta (Europol), sekä se, missä määrin tällaiset toimenpiteet todennäköisesti asianmukaisesti lieventävät yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvia uhkia alueella, jolla ei suoriteta sisärajavaltontaa;
- b) arviointi- ja valvontamekanismin asetuksen (EU) N:o 1053/2013 nojalla hyväksytyissä arvioinneissa todettujen ulkorajavalvontaan liittyvien vakavien puutteiden nykyinen ja todennäköinen tuleva vaikutus; missä määrin tällaiset vakavat puutteet muodostavat vakavia uhkia yleiselle järjestykselle tai sisäiselle turvallisuudelle alueella, jolla ei suoriteta sisärajavaltontaa;
- c) rajavalvonnan palauttamisen sisärajoille todennäköinen vaikutus henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen alueella, jolla ei suoriteta sisärajavaltontaa.

⁽¹⁾ EUVL L 132, 29.5.2010, s. 11.

⁽²⁾ EUVL L 121, 15.5.2009, s. 37.

▼M6

2. Komissio voi ennen kuin se antaa 26 artiklan 2 kohdan mukaisesti ehdotuksen neuvoston suositukseksi
- a) pyytää jäsenvaltioilta, virastolta, Europolilta tai muilta unionin toimielimiltä, elimiltä tai laitoksilta lisätietoja;
- b) tehdä tarkastuskäyntejä jäsenvaltioiden ja viraston, Europolin tai minkä tahansa muun asian kannalta merkityksellisen unionin toimielimen, elimen tai laitoksen asiantuntijoiden tuella saadakseen tai tarkistaakseen tietoja, jotka ovat olennaisia mainitun suosituksen kannalta.

*27 artikla***Tiedottaminen Euroopan parlamentille ja neuvostolle**

Komissio ja asianomainen jäsenvaltio tai asianomaiset jäsenvaltiot ilmoittavat Euroopan parlamentille ja neuvostolle mahdollisimman pian syistä, jotka saattavat johtaa 19 a artiklan ja 23–26 a artiklan soveltamiseen.

▼B*28 artikla***Sovellettavat säännökset palautettaessa rajavalvonta sisärajoille**

Kun rajavalvonta palautetaan sisärajoille, sovelletaan tarvittavin muutoinkin II osaston asiaankuuluvia säännöksiä.

▼M6*29 artikla***Selvitys rajavalvonnan palauttamisesta sisärajoille**

Rajavalvontaa sisärajoilla suorittaneen jäsenvaltion on viimeistään neljä viikkoa sen jälkeen, kun rajavalvonta on lopetettu sisärajoilta, esitettävä Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle selvitys rajavalvonnan palauttamisesta sisärajoille ja käsiteltävä siinä erityisesti alustavaa arviointia ja sitä, miten 23 a, 25 ja 26 a artiklassa tarkoitettuja perusteita on noudatettu, tarkastusten suorittamista, käytännön yhteistyötä naapurijäsenvaltioiden kanssa, vaikutusta henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen, rajavalvonnan sisärajoille palauttamisen tehokkuutta, muun muassa rajavalvonnan palauttamisen oikeasuhteisuuden jälkikäteistä arviointia.

Komissio voi antaa lausunnon tästä jälkiarvioinnista rajavalvonnan väliaikaisesta palauttamisesta yhdelle tai useammalle sisärajalle tai sisärajan osalle.

Komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle vähintään vuosittain kertomuksen siitä, miten alue, jolla ei suoriteta sisärajavaltontaa, toimii. Kertomukseen sisällytetään luettelo kaikista kyseisen vuoden aikana tehdyistä sisärajavaltontaa palauttamista koskevista päätöksistä.

*30 artikla***Tiedottaminen yleisölle**

Komissio ja asianomainen jäsenvaltio tiedottavat koordinoitusti äylyisille päätöksestä palauttaa rajavalvonta sisärajoille ja ilmoittavat

▼ M6

erityisesti tällaisen toimenpiteen alkamis- ja päättymispäivän, elleivät erittäin tärkeät turvallisuussyyt ole tämän esteenä.

▼ B*31 artikla***Luottamuksellisuus**

Muiden jäsenvaltioiden, Euroopan parlamentin ja komission on pidettävä asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä rajavalvonnan palauttamisen ja jatkamisen ja 29 artiklan mukaisesti laadittavan selvityksen yhteydessä toimitetut tiedot luottamuksellisina.

IV OSASTO

LOPPUSÄÄNNÖKSET**▼ M5***32 artikla***Liitteiden muuttaminen**

Siirretään komissiolle 33 artiklan mukaisesti valta antaa delegoituja säädöksiä liitteiden III, IV ja VIII muuttamisesta.

*33 artikla***Siirretyn säädösvallan käyttäminen**

1. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä tässä artiklassa säädetyin edellytyksin.
2. Siirretään komissiolle 12 artiklan 5 kohdassa ja 32 artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä komissiolle määräämättömäksi ajaksi 19 päivänä heinäkuuta 2013.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 12 artiklan 5 kohdassa ja 32 artiklassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Päätös tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempanä, päätöksessä mainittuna päivänä. Päätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.
4. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
5. Edellä olevien 12 artiklan 5 kohdan ja 32 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

▼ M6*33 a artikla***Komiteamenettely**

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä, 16 päivänä helmikuuta 2011 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 182/2011 ⁽¹⁾ tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa. Jos komitea ei anna lausuntoa, komissio ei hyväksy ehdotusta täytäntöönpanosäädökseksi ja sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohtaa.
3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 8 artiklaa yhdessä sen 5 artiklan kanssa.

▼ B*34 artikla***Ilmoitukset**

1. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle

▼ M5

- a) luettelo oleskeluluvista; siinä on erotettava 2 artiklan 15 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen oleskeluluvien 2 artiklan 15 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja asiakirjoista, ja sen mukana on oltava malli 2 artiklan 15 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja asiakirjoista. Direktiivin 2004/38/EY mukaisesti myönnetty oleskelukortit on merkittävä erikseen tunnistettavalla tavalla, ja niistä oleskelukorteista, joita ei ole myönnetty asetuksella (EY) N:o 1030/2002 säädetyn yhtenäisen kaavan mukaisesti, on toimitettava malli.

▼ B

- b) luettelo rajanylityspaikoistaan;
- c) ulkorajojensa ylittämiseen vaadittavien varojen viitemäärät, jotka kansalliset viranomaiset vahvistavat vuosittain;
- d) luettelo rajavalvonnasta vastaavista kansallisista viranomaisista;
- e) ulkoasiainministeriön myöntämien henkilökorttien mallit;

▼ M5

- e a) edellä 4 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen poikkeukset ulkorajojen ylittämistä koskeviin sääntöihin;
- e b) edellä 10 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen tilastot.

▼ B

2. Komissio hoitaa 1 kohdan mukaisesti toimitettujen tietojen jäsenvaltioiden ja yleisön saataville julkaisemalla ne Euroopan unionin virallisen lehden C-sarjassa ja muilla tarkoituksenmukaisilla tavoilla.

⁽¹⁾ EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13.

▼ B*35 artikla***Paikallinen rajaliikenne**

Tämä asetus ei vaikuta paikallista rajaliikennettä koskevien yhteisön sääntöjen eikä paikallista rajaliikennettä koskevien kahdenvälisten sopimusten soveltamiseen.

*36 artikla***Ceuta ja Melilla**

Tämän asetuksen säännökset eivät vaikuta Ceutan ja Melillan kaupunkeihin sovellettaviin erityisiin sääntöihin, jotka määritellään Ceutan ja Melillan kaupunkeja koskevassa Espanjan kuningaskunnan julistuksessa⁽¹⁾, joka on liitetty Espanjan kuningaskunnan liittymistä 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehtyyn yleissopimukseen koskevan sopimuksen päätösasiakirjaan.

*37 artikla***Jäsenvaltioiden ilmoittamat tiedot****▼ M5**

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle 21 artiklan c ja d alakohtaan liittyvät kansalliset säännökset, 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut seuraukset ja tämän asetuksen mukaisesti sallitut kahdenväliset sopimukset. Niiden on ilmoitettava näihin säännöksiin tehdyistä muutoksista viiden työpäivän kuluessa.

▼ B

Jäsenvaltioiden ilmoittamat tiedot julkaistaan *Euroopan unionin virallisen lehden C-sarjassa*.

▼ M6*37 a artikla***Arviointimekanismi**

1. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaisesti ja tämän vaikuttamatta niissä vahvistettuihin rikkomismenettelyjä koskeviin määräyksiin, sitä, miten kukin jäsenvaltio panee täytäntöön tämän asetuksen, on arvioitava arviointimekanismin avulla.

2. Arviointimekanismia koskevat säännöt on määritetty asetuksessa (EU) N:o 1053/2013. Jäsenvaltiot ja komissio toteuttavat yhdessä säännöllisiä, objektiivisia ja puolueettomia arviointeja mainitun arviointimekanismin mukaisesti varmistaakseen tämän asetuksen moitteettoman soveltamisen, ja komissio koordinoi arviointeja tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Komission edustajista ja jäsenvaltioiden nimeämistä asiantuntijoista koostuva pieni ryhmä arvioi jokaisen jäsenvaltion mainitun mekanismin mukaisesti vähintään joka viides vuosi.

Arviointeihin voi sisältyä ulko- tai sisärajoille tehtäviä ennalta ilmoitettuja tai ilmoittamattomia tarkastuskäyntejä.

Mainitun arviointimekanismin mukaisesti komission tehtävänä on hyväksyä monivuotiset ja vuosittaiset arviointiohjelmat sekä arviointikertomukset.

⁽¹⁾ EYVL L 239, 22.9.2000, s. 73.

▼M6

3. Jos mahdollisia puutteita esiintyy, kyseisille jäsenvaltioille voidaan esittää suosituksia korjaaviksi toimiksi.

Jos komission asetuksen (EU) N:o 1053/2013 14 artiklan mukaisesti hyväksymässä arviointikertomuksessa havaitaan vakavia puutteita ulkorajavalvonnessa, on sovellettava tämän asetuksen 19 a ja 26 artiklaa soveltuvin osin.

4. Euroopan parlamentille ja neuvostolle on tiedotettava arvioinnin kaikissa vaiheissa ja toimitettava kaikki asiaankuuluvat asiakirjat turvallisuusluokiteltuja asiakirjoja koskevien sääntöjen mukaisesti.

5. Euroopan parlamentille on viipymättä annettava täydelliset tiedot kaikista ehdotuksista muuttaa asetuksessa (EU) N:o 1053/2013 vahvistettuja sääntöjä tai korvata ne.

▼B*38 artikla***Kertomus III osaston soveltamisesta**

Komissio esittää viimeistään 13 päivänä lokakuuta 2009 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen III osaston soveltamisesta.

Komissio kiinnittää erityistä huomiota vaikeuksiin, joita rajavalvonnan palauttaminen sisärajoille aiheuttaa. Se esittää tarvittaessa ehdotuksia tällaisten vaikeuksien selvittämiseksi.

*39 artikla***Kumoamiset**

1. Kumotaan Schengenin sopimuksen soveltamisesta 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn yleissopimuksen 2–8 artiklan määräykset 13 päivästä lokakuuta 2006 alkaen.

2. Kumotaan 1 kohdassa tarkoitettusta päivämäärästä lukien:

a) Yhteinen käsikirja ja sen liitteet;

b) Schengenin toimeenpanevan komitean 26 päivänä huhtikuuta 1994 tehty päätös (SCH/Com-ex (94) 1, rev 2), 22 päivänä joulukuuta 1994 tehty päätös (SCH/Com-ex (94) 17, rev 4) ja 20 päivänä joulukuuta 1995 tehty päätös (SCH/Com-ex (95) 20, rev 2);

c) Yhteisen konsuliohjeiston liite 7;

d) täytäntöönpanovallan pidättämisestä neuvostolle rajatarkastusten ja -valvonnan toteuttamista koskevien tiettyjen yksityiskohtaisten määräysten ja käytännön menettelytapojen osalta 24 päivänä huhtikuuta 2001 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 790/2001 ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ EYVL L 116, 26.4.2001, s. 5, asetus sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2004/927/EY (EUVL L 396, 31.12.2004, s. 45).

▼B

- e) ulkoisilla rajanylityspaikoilla käytettävissä opasteissa käytettävien vähimmäismerkintöjen määrittämisestä 29 päivänä huhtikuuta 2004 tehty neuvoston päätös 2004/581/EY ⁽¹⁾;
  - f) yhteisen käsikirjan muuttamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2004 tehty neuvoston päätös 2004/574/EY ⁽²⁾;
  - g) jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten velvollisuudesta leimata järjestelmällisesti kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjat heidän ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat sekä tämän vuoksi tapahtuvasta Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen määräysten ja yhteisen käsikirjan muuttamisesta 13 päivänä joulukuuta 2004 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2133/2004 ⁽³⁾.
3. Viittauksia poistettuihin artikloihin ja kumottuihin oikeudellisiin välineisiin pidetään viittauksina tähän asetukseen.

*40 artikla***Voimaantulo**

Tämä asetus tulee voimaan 13 päivänä lokakuuta 2006. Asetuksen 34 artikla tulee kuitenkin voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona asetus julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti.

⁽¹⁾ EUVL L 261, 6.8.2004, s. 119.

⁽²⁾ EUVL L 261, 6.8.2004, s. 36.

⁽³⁾ EUVL L 369, 16.12.2004, s. 5.

LIITE I

Asiakirjat maahantuloedellytysten täyttymisen toteamiseksi

Asetuksen 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin asiakirjatodisteisiin voivat kuulua seuraavat:

a) Työmatkat:

- i) yrityksen tai viranomaisen esittämä kutsu osallistua kauppaa, teollisuutta tai palveluja koskeviin kokouksiin, konferensseihin tai tilaisuuksiin;
- ii) muut asiakirjat, joista ilmenevät kauppaan tai palveluihin liittyvät liikesuhteet;
- iii) messuun ja kongressiin osallistuttaessa sen sisäänpääsyliput.

b) Opiskelu- tai koulutustarkoituksessa tehtävät matkat:

- i) todistus kirjoittautumisesta oppilaitokseen perus- tai jatkokoulutuksen teoreettiseen tai käytännön opetukseen osallistumiseksi;
- ii) opiskelijakortit tai todistukset kursseille osallistumisesta.

c) Matkailu- tai yksityistarkoituksessa tehtävät matkat:

i) majoitusta koskevat asiakirjat:

- yksityishenkilön luokse majoituttaessa tämän esittämä kutsu,
- majoituslaitoksen antama vahvistus tai muu asianmukainen asiakirja suunnitellusta majoituksesta;

ii) matkareittiä koskevat asiakirjat:

- valmismatkavarauksen vahvistus tai muu asianmukainen asiakirja matkasuunnitelmista;

iii) paluuta koskevat asiakirjat:

- paluulippu tai edestakainen lippu.

d) Poliittisia, tieteellisiä, uskonnollisia, kulttuuri- tai urheilutilaisuuksia koskevassa tai muussa tarkoituksessa tehtävät matkat:

kutsut, sisäänpääsyliput, osallistumisilmoitukset tai ohjelmat, joissa mainitaan mahdollisuuksien mukaan vastaanottavan organisaation nimi ja oleskelun kesto, tai muut asianmukaiset asiakirjat, joista käy ilmi matkan tarkoitus.

*LIITE II***Tietojen rekisteröinti**

Kaikilla rajanylityspaikoilla on rekisteröitävä manuaalisesti tai sähköisesti kaikki tehtävien hoitoon liittyvät ja muut erityisen tärkeät tiedot. Rekisteröitäviä tietoja ovat erityisesti

- a) rajatarkastuksista paikallisesti vastaavan rajavartijan ja kuhunkin ryhmään kuuluvien muiden virkamiesten nimet;
- b) 8 artiklan mukaisesti toteutetut henkilötarkastusten lievennykset;
- c) rajalla myönnetty passin korvaavat asiakirjat ja viisumit;
- d) kiinniotetut henkilöt ja valitukset (rikokset ja hallinnolliset rikkomukset);
- e) henkilöt, joilta on evätty pääsy 13 artiklan mukaisesti (epäämisen perusteet ja evättyjen kansalaisuus);
- f) maahantulo- ja maastalähtöleimasimien turvakoodit, tietynä ajankohtana tai tietyssä vuorossa tiettyä leimasinta käyttävien rajavartijoiden henkilöllisyys sekä tiedot kadonneista ja varastetuista leimasimista;
- g) tarkastettujen henkilöiden esittämät valitukset;
- h) muut erityisen merkitykselliset poliisi- tai lainkäyttötoimet;
- i) erityiset tapahtumat.

▼B

LIITE III

Rajanylityspaikkojen kulkuväylien opasteiden mallit

A OSA

(¹)

(¹) Tunnuskuvaa ei tarvita Norjan ja Islannin osalta.

▼ M5

OSA B 1:
”viisumia ei vaadita”;

**KAIKKI
PASSIT**

OSA B 2:
”kaikki passit”.

**VIISUMIA EI
VAADITA**

▼B

C OSA

(¹)

(¹)

(¹)

(¹) Tunnuskuvaa ei tarvita Norjan ja Islannin osalta.

▼ M5

**VIISUMIA EI
VAADITA**

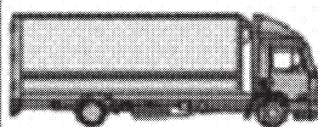
HENKILÖAUTOT

**VIISUMIA EI
VAADITA**

LINJA-AUTOT

**VIISUMIA EI
VAADITA**

KUORMA-AUTOT

▼B

▼B*LIITE IV***Leimaaminen**

1. Kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjat on leimattava järjestelmällisesti maahantulon ja maastalähdön yhteydessä 10 artiklan mukaisesti. Leimojen ominaisuuksista säädetään Schengenin toimeenpanevan komitean päätöksessä SCH/Com-ex (94) 16 rev ja asiakirjassa SCH/Gem-Handb (93) 15 (luottamuksellinen).
2. Leimojen turvakoodit on muutettava säännöllisin väliajoin vähintään kerran kuukaudessa.

▼M5

3. Kun maahan saapuu tai maasta poistuu kolmannen maan kansalaisia, joilta vaaditaan viisumi, leima merkitään yleensä viisumin sisältävän sivun viereiselle sivulle.

▼B

Jos kyseistä sivua ei voida käyttää, leima merkitään seuraavalle sivulle. Koneellisesti luettavaa vyöhykettä ei saa leimata.

4. Jäsenvaltioiden on nimettävä kansalliset yhteyspisteet, jotka vastaavat rajanylityspaikoilla käytettävien maahantulo- ja maastalähtöleimojen turvakoodeja koskevien tietojen vaihdosta, ja ilmoitettava niistä muille jäsenvaltioille, neuvoston pääsihteeristölle ja komissiolle. Yhteyspisteillä on oltava viiveetön pääsy asianomaisen jäsenvaltion ulkorajalla käytettäviä yhteisiä maahantulo- ja maastalähtöleimoja koskeviin tietoihin, kuten:

- a) mitä leimaa milläkin rajanylityspaikalla käytetään;
- b) sen rajavartijan henkilöllisyys, joka käyttää tiettyä leimasinta tiettyä ajankohtana;
- c) kunkin leiman turvakoodi tiettyä ajankohtana.

Yhteisiä maahantulo- ja maastalähtöleimoja koskevat tiedustelut on esitettävä edellä mainittujen kansallisten yhteyspisteiden kautta.

Kansallisten yhteyspisteiden on myös toimitettava välittömästi muille yhteyspisteille, neuvoston pääsihteeristölle ja komissiolle tiedot yhteyspisteissä tapahtuneista muutoksista sekä kadonneista tai varastetuista leimasimista.

▼ B*LIITE V*

A OSA

Menettelyt rajalta käännyttämiseksi

1. Jos maahanpääsy evätään, toimivaltaisen rajavartijan on
    - a) täytettävä B osassa esitetty vakiolomake pääsyn epäämistä varten. Asianomaisen kolmannen maan kansalaisen on allekirjoitettava lomake, minkä jälkeen hänelle on annettava siitä yksi kappale. Jos kolmannen maan kansalainen kieltäytyy allekirjoittamasta, rajavartijan on merkittävä se lomakkeen ”Huomautukset”-osaan;
    - b) merkittävä passiin maahantuloleima, mitätöitävä se vetämällä yli risti pysyvällä mustalla musteella ja merkittävä sen viereen oikealle puolelle niin ikään pysyvällä musteella pääsyn epäämisen perustetta vastaava kirjaintunnus tai -tunnukset, jotka luetellaan edellä mainitussa pääsyn epäämistä koskevassa vakiolomakkeessa;
- ▼ M3**
- c) tarvittaessa mitätöitävä tai kumottava viisumi yhteisön viisumisäännöstön laatimisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 810/2009 (viisumisäännöstö) ⁽¹⁾ 34 artiklassa määrätyn edellytyksin;
- ▼ B**
- d) merkittävä jokainen pääsyn epäämistapaus rekisteriin tai luetteloon mainitun asianomaisen kolmannen maan kansalaisen henkilöllisyys ja kansalaisuus, kolmannen maan kansalaisen rajanylitykseen oikeuttavan asiakirjan viitetiedot ja epäämisen syy ja päivämäärä.
- ▼ M3**
-
- ▼ B**
3. Jos liikenteenharjoittaja on tuonut rajalle kolmannen maan kansalaisen, jolta on evätty pääsy, tarkastuksista vastaavan paikallisen rajavartijan on
    - a) määrättävä liikenteenharjoittaja kuljettamaan kolmannen maan kansalainen välittömästi joko takaisin siihen kolmanteen maahan, josta hänet on tuotu, siihen kolmanteen maahan, joka on myöntänyt rajanylitykseen oikeuttavan asiakirjan, tai mihin tahansa kolmanteen maahan, jonne hänen pääsinsä on taattu, tai löytämään keinon kuljettaa hänet pois Schengenin yleissopimuksen 26 artiklan ja 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 26 artiklan määräysten täydentämiseksi 28 päivänä kesäkuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen 2001/51/EY ⁽²⁾ mukaisesti;
    - b) ryhdyttävä poiskuljetusta odottaessa kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja paikalliset olosuhteet huomioon ottaen tarvittaviin toimiin sen estämiseksi, etteivät kolmansien maiden kansalaiset, joilta on pääsy evätty, pääse laittomasti maahan.
  4. Jos on perusteet sekä evätä pääsy kolmannen maan kansalaiselta että pidättää hänet, rajavartijan on otettava yhteyttä toimivaltaisiin viranomaisiin, jotta voidaan päättää, mihin toimiin kansallisen lainsäädännön mukaisesti olisi ryhdyttävä.

⁽¹⁾ EUVL L 243, 15.9.2009, s. 1.⁽²⁾ EYVL L 187, 10.7.2001, s. 45.

B OSA

Vakiolomake rajalla pääsyn epäämistä varten

Valtio Valtion Tunnuskuva (Viranomaisen)		(¹)
PÄÄSYN EPÄÄMINEN RAJALLA		
Päiväys _____	kellonaika _____	rajanylityspaikka _____
Allekirjoittaneen viranomaisen _____ luona on:		
Sukunimi _____ etunimi _____		
syntymäaika _____	syntymäpaikka _____	sukupuoli _____
kansalaisuus _____	asuinpaikka _____	
Henkilöasiakirja _____	numero _____	
myöntämispaikka _____	myöntämispäivä _____	
Viisumin nro _____	laji _____	myöntänyt viranomaisen _____
voimassa _____	lähtien _____	saakka _____
voimassaoloaika (päivinä) _____ myöntämisperuste: _____		
Asianomaisen henkilön lähtöpaikka _____ saapumistapa _____ (ilmoitetaan käytetty liikenneväline, esim. lennon numero). Asianomaiselle on ilmoitettu, että häneltä evätään pääsy (viittaukset voimassa oleviin kansallisiin säännöksiin) mukaisesti seuraavista syistä:		
☐ (A) Hänellä ei ole voimassa olevaa matkustusasiakirjaa tai matkustusasiakirjoja		
☐ (B) Hänellä on väärä, väärennetty tai muunnettu matkustusasiakirja		
☐ (C) Hänellä ei ole voimassa olevaa viisumia eikä oleskelulupaa		
☐ (D) Hänellä on väärä, väärennetty tai muunnettu viisumi tai oleskelulupa		
☐ (E) Hänellä ei ole asiakirjoja oleskelun tarkoituksen ja olosuhteiden osoittamiseksi.		
Seuraavia asiakirjoja ei kyetty esittämään: _____		
▶ ⁽¹⁾ ☐ (F) Henkilö on jo oleskellut 90 päivää Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella edeltävän 180 päivän jakson aikana ◀		
☐ (G) Hänellä ei ole riittäviä varoja oleskelun kestoon ja olosuhteisiin nähden eikä koti- tai kauttakulkuvaltion paluuta varten		
☐ (H) Henkilö on määrätty maahantulokieltoon		
☐ SIS:ssä		
☐ kansallisessa rekisterissä		
☐ (I) Henkilön katsotaan vaarantavan yhden tai useamman Euroopan unionin jäsenvaltion yleisen järjestyksen, sisäisen turvallisuuden, kansanterveyden tai kansainväliset suhteet (kunkin valtion on ilmoitettava viittaukset tällaista pääsyn epäämistä koskeviin kansallisiin säännöksiin).		
Huomautukset		
Asianomainen henkilö voi hakea muutosta pääsyn epäämispäätökseen kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Henkilölle annetaan tämän asiakirjan jäljennös (kunkin valtion on ilmoitettava viittaukset muutoksenhakuoikeutta koskevaan kansalliseen lainsäädäntöön ja menettelyyn).		
Asianomainen henkilö		Tarkastuksesta vastaava viranomaisen

(¹) Tunnuskuva ei tarvita Norjan ja Islannin osalta.

▼B*LIITE VI***Erityissäännöt erityyppisille rajoille ja jäsenvaltioiden ulkorajojen ylityksessä käytettäville eri kulkuneuvoille****1. Maarajat****1.1 Tieliikenteen tarkastukset**

1.1.1 Liikkumista rajanylityspaikoilla on säädeltävä asianmukaisella tavalla varmistaen samanaikaisesti sekä tehokkaat henkilötarkastukset että tieliikenteen turvallisuus ja sujuvuus. Jäsenvaltiot voivat tarvittaessa tehdä kahdenvälisiä sopimuksia liikenteen ohjaamiseksi ja pysäyttämiseksi. Niiden on 37 artiklan mukaisesti ilmoitettava sopimuksista komissiolle.

1.1.2 Jäsenvaltiot voivat ottaa maarajojen ylityspaikoilla käyttöön tai käyttää erillisiä kulkuväyliä 9 artiklan mukaisesti, jos ne pitävät sitä tarkoituksenmukaisena ja olosuhteet sen sallivat.

Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat milloin tahansa keskeyttää erillisten kulkuväylien käytön poikkeuksellisissa olosuhteissa ja kun liikenne ja infrastruktuuri sitä edellyttävät.

Jäsenvaltiot voivat tehdä naapurimaiden kanssa yhteistyötä erillisten kulkuväylien käyttöönottamiseksi ulkorajojen ylityspaikoilla.

1.1.3 Ajoneuvoissa matkustavat henkilöt voivat yleensä jäädä ajoneuvoon tarkastuksen ajaksi. Jos kuitenkin olosuhteet sitä edellyttävät, henkilöitä voidaan pyytää nousemaan ajoneuvoistaan. Jos paikalliset olosuhteet sallivat, perusteelliset tarkastukset on tehtävä tätä tarkoitusta varten varatuilla paikoilla. Henkilökunnan turvallisuuden vuoksi tarkastuksessa on oltava mahdollisuuksien mukaan mukana kaksi rajavartijaa.

▼M5**1.1.4 Jaetut rajanylityspaikat**

1.1.4.1 Jäsenvaltiot voivat tehdä tai pitää voimassa naapureinaan olevien kolmansien maiden kanssa kahdenvälisiä sopimuksia sellaisten jaettujen rajanylityspaikkojen perustamisesta, joilla jäsenvaltion ja kolmannen maan rajavartijat suorittavat kukin vuorollaan maahantulo- ja maastalähtötarkastuksia kansallisen oikeutensa mukaisesti toisen sopimuspuolen alueella. Jaetut rajanylityspaikat voivat sijaita joko jäsenvaltion tai kolmannen maan alueella.

1.1.4.2 Jäsenvaltion alueella sijaitsevat jaetut rajanylityspaikat: Jäsenvaltion alueella sijaitsevien jaettujen rajanylityspaikkojen perustamisesta tehtävissä kahdenvälisissä sopimuksissa on valtuutettava kolmannen maan rajavartijat suorittamaan tehtäviään jäsenvaltion alueella noudattaen seuraavia periaatteita:

a) Kansainvälinen suojelu: Kansainvälistä suojelua jäsenvaltion alueella pyytävälle kolmannen maan kansalaiselle on annettava mahdollisuus käyttää asianomaisia jäsenvaltion menettelyjä unionin turvapaikkasäännösten mukaisesti.

b) Henkilön pidättäminen tai omaisuuden takavarikointi: Jos kolmannen maan rajavartijat saavat tietoonsa seikkoja, joiden nojalla on perusteltua pidättää henkilö tai ottaa hänet säilöön tai takavarikoida omaisuutta, heidän on ilmoitettava näistä seikoista jäsenvaltion viranomaisille, ja näiden on huolehdittava asianmukaisista jatkotoimista kansallisen, unionin ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti riippumatta kyseessä olevan henkilön kansalaisuudesta.

▼ M5

- c) Unionin alueelle tulevat, unionin lainsäädännön mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvat henkilöt: Kolmannen maan rajavartijat eivät saa estää unionin lainsäädännön mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvien henkilöiden pääsyä unionin alueelle. Jos on perusteltuja syitä evätä maastalähtö asianomaisesta kolmannesta maasta, kolmannen maan rajavartijoiden on ilmoitettava nämä syyt jäsenvaltion viranomaisille, ja viimeksi mainittujen on huolehdittava asianmukaisista jatkotoimista kansallisen, unionin ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

1.1.4.3 Kolmannen maan alueella sijaitsevat jaetut rajanylityspaikat: Kolmannen maan alueella sijaitsevien jaettujen rajanylityspaikkojen perustamisesta tehtävissä kahdenvälisissä sopimuksissa on valtuutettava jäsenvaltion rajavartijat suorittamaan tehtäviään kolmannessa maassa. Tätä asetusta sovellettaessa katsotaan jäsenvaltion rajavartijoiden kolmannen maan alueella sijaitsevalla jaetulla rajanylityspaikalla suorittamat tarkastukset suoritetuiksi asianomaisen jäsenvaltion alueella. Jäsenvaltion rajavartijat suorittavat tehtävänsä asetuksen (EY) N:o 562/2006 mukaisesti ja seuraavia periaatteita noudattaen:

- a) Kansainvälinen suojele: Kolmannen maan kansalaiselle, joka on läpäissyt kolmannen maan rajavartijoiden maastalähtötarkastuksen ja joka sen jälkeen pyytää kolmannessa maassa olevilta jäsenvaltion rajavartijoilta kansainvälistä suojele, on annettava mahdollisuus päästä jäsenvaltion asiaankuuluvien menettelyjen piiriin unionin turvapaikkasäännösten mukaisesti. Kolmannen maan viranomaisten on hyväksyttävä kyseisen henkilön siirtäminen jäsenvaltion alueelle.
- b) Henkilön pidättäminen tai omaisuuden takavarikointi: Jos jäsenvaltion rajavartijat saavat tietoonsa seikkoja, joiden nojalla on perusteltua pidättää henkilö tai ottaa hänet säilöön tai takavarikoida omaisuutta, heidän on toimittava kansallisen, unionin ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti. Kolmannen maan viranomaisten on hyväksyttävä kyseisen henkilön tai omaisuuden siirtäminen jäsenvaltion alueelle.
- c) Tietotekniikkajärjestelmien käyttöoikeus: Jäsenvaltioiden rajavartijat voivat käyttää henkilötietoja käsitteleviä tietojärjestelmiä 7 artiklan mukaisesti. Jäsenvaltiot saavat toteuttaa unionin oikeudessa edellytetyt tekniset ja organisaatioon liittyvät suojaustoimenpiteet henkilötietojen suojaamiseksi tahattomalta tai laittomalta tuhoutumiselta tai tahattomalta katoamiselta, muuttumiselta, luvattomalta paljastamiselta tai pääsystä, mukaan lukien kolmannen maan viranomaisten pääsy.

1.1.4.4 Asianomaisen jäsenvaltion on, ennen kuin se tekee naapurinaan sijaitsevan kolmannen maan kanssa jaettuja rajanylityspaikkoja koskevan kahdenvälisen sopimuksen tai muuttaa tällaista sopimusta, kuultava komissiota siitä, onko sopimus yhteensopiva unionin oikeuden kanssa. Aiemmista kahdenvälisistä sopimuksista on ilmoitettava komissiolle viimeistään 20 päivänä tammikuuta 2014.

Jos komissio katsoo, että sopimus ei ole yhteensopiva unionin oikeuden kanssa, se ilmoittaa tästä asianomaiselle jäsenvaltiolle. Jäsenvaltion on toteutettava kaikki asianmukaiset toimenpiteet sopimuksen muuttamiseksi kohtuullisen ajan kuluessa siten, että todettu yhteensopimattomuus poistuu.

▼ B1.2 *Rautatieliikenteen tarkastukset***▼ M5**

1.2.1. Tarkastuksia on suoritettava ulkorajat ylittävissä junissa sekä junamatkustajille että rautatiehenkilökunnalle, tavarajunat ja tyhjät junat mukaan luettuina. Jäsenvaltiot voivat tehdä kahdenvälisiä tai monenvälisiä sopimuksia siitä, miten nämä tarkastukset tehdään noudattaen 1.1.4 kohdassa vahvistettuja periaatteita. Tarkastukset on suoritettava jollakin seuraavista tavoista:

- jäsenvaltion alueella sijaitsevalla ensimmäisellä määräasemalla tai viimeisellä lähtöasemalla,
- junassa viimeisen kolmannen maan alueella sijaitsevan lähtöaseman ja ensimmäisen jäsenvaltion alueella sijaitsevan määräaseman välisen matkan tai päinvastaisen matkan aikana,
- kolmannen maan alueella sijaitsevalla viimeisellä lähtöasemalla tai ensimmäisellä määräasemalla.

1.2.2. Kolmansista maista saapuvien junien reitin varrella olevat jäsenvaltiot voivat suurnopeusmatkustajajunien liikennöinnin helpottamiseksi yhteisellä sopimuksella asianomaisten kolmansien maiden kanssa tämän lisäksi ja 1.1.4 kohdassa vahvistettuja periaatteita noudattaen päättää, että kolmansista maista saapuvissa junissa oleville henkilöille suoritetaan maahantulotarkastus jollakin seuraavista tavoista:

- kolmannen maan asemilla, joilla nämä henkilöt nousevat junaan,
- asemilla, joilla nämä henkilöt poistuvat junasta jäsenvaltioiden alueella,
- junassa kolmannen maan alueella ja jäsenvaltioiden alueella olevien asemien välisen matkan aikana edellyttäen, että nämä henkilöt eivät poistu junasta.

▼ B

1.2.3 Jos rautatieyritys voi ottaa kolmannesta maasta lähteneisiin ja useita kertoja jäsenvaltioiden alueella pysähtyviin suurnopeusjuniin matkustajia vain jäsenvaltioiden alueella jäljellä olevaa matkaosuutta varten, näille matkustajille on tehtävä maahantulotarkastus joko junassa tai määräasemalla, paitsi jos tarkastukset on suoritettu 1.2.1 kohdan tai 1.2.2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisesti.

Henkilöille, jotka aikovat matkustaa junalla ainoastaan jäljellä olevan matkaosuuden jäsenvaltioiden alueella, on ennen junan lähtöä ilmoitettava selvästi, että heille tehdään maahantulotarkastus matkan aikana tai määräasemalla.

1.2.4 Vastakkaiseen suuntaan matkustettaessa junassa oleville henkilöille tehdään maastalähtötarkastus vastaavalla tavalla.

1.2.5 Rajavartija voi määrätä vaunujen ontot tilat tarkastettaviksi tarvittaessa junanvalvojan avustuksella sen varmistamiseksi, ettei niihin ole kätkeytyneitä henkilöitä tai tavaroita, joita rajatarkastus koskee.

1.2.6 Jos on syytä olettaa, että junaan on kätkeytynyt henkilöitä, joiden on ilmoitettu tai joiden epäillään tehneen rikoksen, tai kolmannen maan kansalaisia, jotka pyrkivät maahan laittomasti, ja jos rajavartija ei kansallisten määräysten mukaisesti voi toimia asiassa, hänen on ilmoitettava asiasta niille jäsenvaltioille, joiden aluetta kohden tai joiden alueen kautta juna kulkee.

▼B2. **Lentoasemat**2.1 *Tarkastusmenettelyt kansainvälisillä lentoasemilla*

2.1.1 Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että lentoasematoiminnan harjoittaja toteuttaa tarvittavat toimet, joilla sisäisten lentojen matkustajavirrat erotellaan fyysisesti muiden lentojen matkustajavirroista. Kaikilla kansainvälisillä lentoasemilla on toteutettava tätä varten tarvittavat lisäjärjestelyt.

2.1.2 Rajatarkastusten suorittamispaikka määräytyy seuraavan menettelyn mukaisesti:

a) Kolmannesta maasta lähteneen lennon matkustajille, jotka siirtyvät sisäiselle lennolle, maahantulotarkastus tehdään lentoasemalla, jonne kolmannesta maasta lähtenyt lento saapuu. Sisäisen lennon matkustajille, jotka siirtyvät kolmanteen maahan suuntautuvalla lennolle (vaihtomatrustajat), maastalähtötarkastus tehdään lentoasemalla, jolta jälkimmäinen lento lähtee.

b) Kolmannesta maasta lähteneet tai sinne matkalla olevat lennot, joilla ei ole vaihtomatrustajia, ja lennot, joihin kuuluu useampi kuin yksi välilasku jäsenvaltioiden lentokentillä mutta ei koneenvaihtoa:

i) kolmannesta maasta lähteneiden tai sinne matkalla olevien lentojen matkustajille, joilla ei ole ollut eikä enää ole koneenvaihtoa jäsenvaltioiden alueella, maahantulotarkastus tehdään saapumis-lentoasemalla ja maastalähtötarkastus lähtölentoasemalla;

ii) kolmannesta maasta lähteneillä tai sinne matkalla olevilla lennoilla, joilla on useampi kuin yksi välilasku jäsenvaltioiden alueella mutta ei koneenvaihtoa (kauttakulkevat matrustajat), ja edellyttäen, että koneeseen ei oteta matrustajia jäsenvaltioiden alueella sijaitsevalla matkaosuudella, matrustajien maahantulotarkastus tehdään saapumis-lentoasemalla ja maastalähtötarkastus lähtölentoasemalla;

iii) jos lentoyhtiö saa ottaa sellaisille kolmannesta maasta lähteneille lennoille, joihin kuuluu useampi kuin yksi välilasku jäsenvaltioiden alueella, matrustajia vain jäsenvaltioiden alueella jäljellä olevalle matkaosuudelle, näille matrustajille tehdään maastalähtötarkastus lähtölentoasemalla ja maahantulotarkastus saapumis-lentoasemalla.

Ne matrustajat, jotka ovat koneessa jo ennen välilaskuja eivätkä ole nousseet koneeseen jäsenvaltioiden alueella, tarkastetaan b alakohdan ii alakohdan mukaisesti. Tällaisiin lentoihin sovelletaan päinvastaista menettelyä silloin, kun määränpäänä on kolmas maa.

2.1.3 Rajatarkastuksia ei yleensä suoriteta lentokoneessa eikä portilla, ellei se ole perusteltua sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella. Sen varmistamiseksi, että matrustajat tarkastetaan rajanylityspaikkoina toimivilla lentoasemilla 6–13 artiklan säännösten mukaisesti, jäsenvaltioiden on varmistettava, että lentoaseman viranomaiset toteuttavat tarvittavat toimenpiteet matrustajaliikenteen ohjaamiseksi tarkastuksia varten varattuihin tiloihin.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lentoasematoiminnan harjoittaja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, jotta asiattomat eivät pääse kauttakulkualueen kaltaisille suljetuille alueille tai pois sieltä. Tarkastuksia ei yleensä saa suorittaa kauttakulkualueella, ellei se ole perusteltua sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella. Tarkastuksia kauttakulkualueella voidaan suorittaa erityisesti henkilöille, joilta vaaditaan lentokentän kauttakulkuviusmi, sen tarkastamiseksi, että heillä on hallussaan tällainen viusmi.

▼B

- 2.1.4 Jos kolmannesta maasta saapuvalla lennolla olevan lentokoneen on ylivoimaisen esteen tai välittömän vaaran vuoksi tai viranomaisten määräyksestä laskeuduttava kentälle, joka ei ole rajanylityspaikka, lentokone voi jatkaa lentoaan vasta saatuaan siihen luvan rajavartio- ja tulliviranomaisilta. Tämä koskee myös ilman lupaa laskeutuvaa, kolmannesta maasta saapuvaa lentokonetta. Näiden lentokoneiden matkustajiin sovelletaan joka tapauksessa 6–13 artiklan säännöksiä.
- 2.2 *Tarkastusmenettelyt muilla lentopaikoilla*
- 2.2.1 On varmistettava, että henkilöt tarkastetaan 6–13 artiklan mukaisesti myös sellaisilla lentopaikoilla, jotka eivät kyseisen maan lainsäädännön mukaisesti ole kansainvälisiä lentoasemia (lentopaikoilla) mutta joiden kautta kolmansiin maihin lähtevien tai niistä saapuvien lentojen reititys sallitaan.
- 2.2.2 Edellä olevasta 2.1.1 kohdasta poiketen lentopaikoilla ei tarvita lisäjärjestelyjä sisäisten ja muiden lentojen matkustajavirtojen erottelemiseksi toisistaan, tämän kuitenkaan rajoittamatta yhteisistä siviili-ilmailun turvaamista koskevista säännöistä 16 päivänä joulukuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2320/2002 ⁽¹⁾ säännösten soveltamista. Lisäksi liikennemäärän ollessa vähäinen rajavartioiden ei tarvitse olla jatkuvasti paikalla, jos huolehditaan siitä, että tarvittava henkilöstö on nopeasti käytettävissä.
- 2.2.3 Jos lentopaikalla ei ole rajavartioita jatkuvasti paikalla, kyseisen lentopaikan hoitajan on ilmoitettava rajavartioille hyvissä ajoin etukäteen kolmansista maista saapuvista tai niihin lähtevistä lentokoneista.
- 2.3 *Menettelyt yksityislentoilla olevien henkilöiden tarkastamiseksi*
- 2.3.1 Jos kyseessä on yksityislento kolmanteen maahan tai kolmannesta maasta, lentokoneen kapteenin on toimitettava ennen lähtöä sekä määräjäsenvaltion että tarvittaessa ensimmäisen maahantulojäsenvaltion rajavartioille yleinen ilmoitus, johon sisältyy muun muassa kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen liitteen 2 mukainen lentosuunnitelma sekä tiedot matkustajien henkilöllisyydestä.
- 2.3.2 Jos kolmannesta maasta lähteneellä ja tiettyyn jäsenvaltioon matkalla olevalla yksityislennolla tehdään välilaskuja muiden jäsenvaltioiden alueelle, maahantulojäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on suoritettava rajatarkastukset ja merkittävät maahantuloleimat 2.3.1 kohdassa tarkoitettuun yleiseen ilmoitukseen.
- 2.3.3 Jos ei ole voitu varmasti todeta, että lento on lähtenyt yksinomaan jäsenvaltioiden alueelta tai että se on matkalla yksinomaan sinne ilman välilaskua kolmannen maan alueella, toimivaltaisten viranomaisten on suoritettava henkilöiden tarkastus lentoasemilla ja lentokentillä 2.1 ja 2.2 kohdan säännösten mukaisesti.
- 2.3.4 Purjelentokoneita, ultrakevyitä ilma-aluksia, helikoptereita ja vain lyhyitä matkoja lentäviä pieniä lentokoneita ja ilmalaivoja koskevat maahantulo- ja maastalähtöjärjestelyt vahvistetaan kansallisessa lainsäädännössä ja tarvittaessa kahdensivälisin sopimuksin.

⁽¹⁾ EYVL L 355, 30.12.2002, s. 1, asetus sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 849/2004 (EUVL L 158, 30.4.2004, s. 1).

▼ B**3. Merirajat****▼ M5****3.1 Meriliikenteen yleiset tarkastusmenettelyt**

3.1.1 Alusten tarkastukset suoritetaan tulo- tai lähtösatamassa tai tätä tarkoitusta varten varatussa paikassa, joka sijaitsee aluksen välittömässä läheisyydessä, tai aluksessa Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksessa määritellyillä aluevesillä. Jäsenvaltiot voivat tehdä sopimuksia, joiden mukaan tarkastuksia voidaan suorittaa 1.1.4 kohdassa vahvistettuja periaatteita noudattaen myös merimatkan aikana tai kolmannen maan alueella laivan saapumisen tai lähdön yhteydessä.

3.1.2 Aluksen päällikön, aluksen omistajan asiamiehen tai päällikön asianmukaisesti valtuuttaman tai kyseisen viranomaisen hyväksymällä tavalla tunnustetun muun henkilön, jäljempänä molemmissa tapauksissa ”aluksen päällikkö”, on laadittava miehistöstä ja mahdollisista matkustajista luettelo, jossa on annettava Kansainvälisen meriliikenteen helpottamista koskevaan yleissopimukseen (FAL-sopimus) sisältyvissä lomakkeissa 5 (miehistöluettelo) ja 6 (matkustajaluettelo) vaaditut tiedot sekä mahdollisen viisumin tai oleskeluluvan numero

— viimeistään 24 tuntia ennen satamaan saapumista, tai

— viimeistään silloin, kun alus lähtee edellisestä satamasta, jos matkan kesto on alle 24 tuntia, tai

— jos seuraavaa käyntisatamaa ei tiedetä tai se on muuttunut matkan aikana, heti kun tämä tieto on saatavilla.

Aluksen päällikön on toimitettava luettelo tai luettelot rajavartijoille tai, jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, muille asiaankuuluville viranomaisille, joiden on viipymättä toimitettava luettelo(t) edelleen rajavartijoille.

3.1.3 Rajavartijoiden tai 3.1.2. kohdassa tarkoitettujen viranomaisten on palautettava aluksen päällikölle vastaanottovahvistus (allekirjoitettu jäljennös luettelo(i)sta tai sähköinen vastaanottotodistus), joka hänen on pyynnöstä esitettävä sinä aikana, jona alus on satamassa.

3.1.4 Aluksen päällikön on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle viipymättä kaikista miehistön kokoonpanossa tai matkustajien määrässä tapahtuneista muutoksista.

Aluksen päällikön on lisäksi ilmoitettava toimivaltaisille viranomaisille viipymättä ja 3.1.2 kohdassa säädetyn määräajan kuluessa, aluksella olevista salamatkustajista. Salamatkustajat ovat kuitenkin edelleen aluksen päällikön vastuulla.

Poiketen siitä, mitä 4 ja 7 artiklassa säädetään, alukselle jääville henkilöille ei tehdä järjestelmällisesti rajatarkastuksia. Rajavartijoiden on kuitenkin tarkastettava alus ja alukseen jäävät henkilöt vain, kun tämä on perusteltua sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella.

3.1.5 Aluksen päällikön on ilmoitettava aluksen lähdöstä toimivaltaisille viranomaisille hyvissä ajoin asianomaisessa satamassa voimassa olevien määräysten mukaisesti.

▼ B

- 3.2 *Tiettyihin merenkulukupoihin sovellettavat erityiset tarkastusmenettelyt*
Risteilyalukset

▼ M5

- 3.2.1. Risteilyaluksen päällikön on toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle risteilyreitti ja -ohjelma heti, kun ne on vahvistettu, ja viimeistään 3.1.2 kohdassa säädetyn määräajan kuluessa.

▼ B

- 3.2.2 Jos risteilyaluksen reitillä on yksinomaan jäsenvaltioiden alueella sijaitsevia satamia, 4 ja 7 artiklasta poiketen rajatarkastuksia ei saa suorittaa, ja risteilyalus saa poiketa satamissa, jotka eivät ole rajanylityspaikkoja.

▼ M5

Näiden alusten miehistölle ja matkustajille on kuitenkin tehtävä tarkastukset vain, kun tämä on perusteltua sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella.

▼ B

- 3.2.3 Jos risteilyaluksen reitillä on sekä jäsenvaltioiden alueella sijaitsevia satamia että kolmansissa maissa sijaitsevia satamia, 7 artiklasta poiketen rajatarkastukset on suoritettava seuraavasti:

- a) Jos risteilyalus tulee kolmannessa maassa sijaitsevasta satamasta ja poikkeaa ensimmäistä kertaa jäsenvaltion alueella sijaitsevaan satamaan, miehistölle ja matkustajille on tehtävä maahantulotarkastus ► **M5** 3.1.2 kohdassa ◀ tarkoitettujen miehistön ja matkustajien nimiluetteloiden perusteella.

Maihin meneville matkustajille on tehtävä 7 artiklan mukainen maahantulotarkastus, ellei sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arviointi osoita, että tarkastuksia ei tarvitse tehdä.

- b) Jos risteilyalus tulee kolmannessa maassa sijaitsevasta satamasta ja poikkeaa uudestaan jäsenvaltion alueella sijaitsevaan satamaan, miehistölle ja matkustajille on tehtävä maahantulotarkastus ► **M5** 3.1.2 kohdassa ◀ tarkoitettujen miehistön ja matkustajien nimiluetteloiden perusteella, jos luettelot ovat muuttuneet sen jälkeen, kun risteilyalus poikkesi edelliseen jäsenvaltion alueella sijaitsevaan satamaan.

Maihin meneville matkustajille on tehtävä 7 artiklan mukainen maahantulotarkastus, ellei sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arviointi osoita, että tarkastuksia ei tarvitse tehdä.

- c) Jos risteilyalus tulee jäsenvaltiossa sijaitsevasta satamasta ja poikkeaa jäsenvaltiossa sijaitsevaan satamaan, maihin meneville matkustajille on tehtävä maahantulotarkastus 7 artiklan mukaisesti, jos se on tarpeen sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella.

- d) Jos risteilyalus lähtee jäsenvaltiossa sijaitsevasta satamasta kohti kolmannessa maassa sijaitsevaa satamaa, miehistölle ja matkustajille on tehtävä maastalähtötarkastus miehistön ja matkustajien nimiluetteloiden perusteella.

▼B

Alukseen meneville matkustajille on tehtävä maastalähtötarkastus 7 artiklan mukaisesti, jos se on tarpeen sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella.

- e) Jos risteilyalus lähtee jäsenvaltiossa sijaitsevasta satamasta kohti jäsenvaltiossa sijaitsevaa satamaa, maastalähtötarkastuksia ei saa tehdä.

▼M5

Näiden alusten miehistölle ja matkustajille on kuitenkin tehtävä tarkastukset vain, kun tämä on perusteltua sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella.

▼B

Huviveneily

- 3.2.5 Edellä 4 ja 7 artiklasta poiketen jäsenvaltion alueella olevasta satamasta tulevissa tai sellaiseen lähtevissä huviveneissä oleville henkilöille ei saa tehdä rajatarkastuksia, ja he voivat poiketa satamaan, joka ei ole rajanylityspaikka.

Laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella ja etenkin, jos asianomaisen jäsenvaltion alue on kolmannen maan rannikon välittömässä läheisyydessä, kyseiset henkilöt ja/tai alukset on kuitenkin tarkastettava.

- 3.2.6 Edellä 4 artiklasta poiketen kolmannelle maasta tuleva huvivene voi poikkeuksellisesti käydä satamassa, joka ei ole rajanylityspaikka. Tällaisessa tapauksessa aluksella olevien henkilöiden on ilmoitettava satamaviranomaisille saadakseen luvan käydä satamassa. Satamaviranomaisen on otettava yhteyttä lähimmän rajanylityspaikkana toimivan sataman viranomaisiin ja ilmoitettava aluksen saapumisesta. Ilmoitus matkustajista on tehtävä antamalla satamaviranomaisille luettelo aluksella olevista henkilöistä. Luettelo on saatettava rajavartioiden saataville viimeistään satamaan saavuttaessa.

Jos kolmannelle maasta tulevan huviveneen on ylivoimaisen esteen takia käytävä muussa satamassa kuin vahvistetussa rajanylityspaikassa, satamaviranomaisen on otettava yhteyttä lähimmän rajanylityspaikkana toimivan sataman viranomaisiin ja ilmoitettava aluksesta.

- 3.2.7 Näissä tarkastuksissa on luovutettava asiakirja, joka sisältää aluksen tekniset ominaisuudet ja aluksella olevien henkilöiden nimet. Jäljennös tästä asiakirjasta on annettava maahantulosataman ja maastalähtösataman viranomaisille. Aluksen asiakirjoissa on säilytettävä jäljennös tästä asiakirjasta niin kauan kuin alus on jonkin jäsenvaltion aluevesillä.

▼B**Rannikkokalastus**

- 3.2.8 Edellä 4 ja 7 artiklasta poiketen, jos rannikkokalastusalue palaa päivittäin tai 36 tunnin kuluessa rekisteröintisatamaan tai johonkin jäsenvaltioiden alueella olevaan toiseen satamaan käymättä kolmannen maan alueella sijaitsevassa satamassa, sen miehistöä ei saa tarkastaa järjestelmällisesti. Tarkastusten tiheyden määrittämiseksi on kuitenkin otettava huomioon laittomaan maahanmuuttoon liittyvä riskiarvio erityisesti, jos asianomaisen jäsenvaltion alue on kolmannen maan rannikon välittömässä läheisyydessä. Henkilöiden tarkastuksia ja/tai alusten fyysisiä tarkastuksia on suoritettava näiden riskien mukaisesti.
- 3.2.9 Jos rannikkokalastusalue ei ole rekisteröity jäsenvaltion alueella sijaitsevassa satamassa, sen miehistö tarkastetaan merimiehiä koskevien säännösten mukaisesti.

▼M5**▼B****Lauttayhteydet**

- 3.2.10 Jos lauttayhteydellä on satamia kolmansissa maissa, niitä käyttävät henkilöt on tarkastettava. Seuraavia sääntöjä on noudatettava:
- a) jäsenvaltioiden on mahdollisuuksien mukaan otettava käyttöön erilliset kulkuväylät 9 artiklan mukaisesti;
  - b) jalan liikkuvat matkustajat on tarkastettava yksittäin;
  - c) ajoneuvojen matkustajat on tarkastettava ajoneuvossa;
  - d) linja-autoissa matkustavia lauttamatkustajia pidetään jalan liikkuvina. Heidän on poistuttava linja-autosta tarkastusta varten;
  - e) raskaiden tavara-ajoneuvojen kuljettajat ja heidän mukanaan olevat henkilöt on tarkastettava ajoneuvossa. Heidät on periaatteessa tarkastettava erillään muista matkustajista;
  - f) jotta tarkastukset sujuvat nopeasti, käytössä on oltava riittävä määrä tarkastusportteja;
  - g) matkustajien käyttämiin kulkuvälineisiin sekä tarvittaessa niiden lasteihin ja muihin kuljetettaviin tavaroihin on kohdistettava satunnaisetsintöjä erityisesti laittomien maahanmuuttajien havaitsemiseksi;
  - h) lauttaliikenteen alusten miehistöä on kohdeltava samalla tavalla kuin kauppialusten miehistöä;

▼M5

- i) Edellä olevaa 3.1.2 kohtaa (matkustaja- ja miehistöluettelon toimitamista koskeva vaatimus) ei sovelleta. Jos aluksella olevista henkilöistä on laadittava luettelo yhteisön jäsenvaltioiden satamiin tai satamista liikenneväylillä matkustaja-aluksilla olevien henkilöiden rekisteröinnistä 18 päivänä kesäkuuta 1998 annetun neuvoston direktiivin 98/41/EY ⁽¹⁾ mukaisesti, aluksen päällikön on toimitettava jäsenvaltioiden alueella olevan tulosataman toimivaltaisille viranomaisille jäljennös tästä luettelosta viimeistään 30 minuuttia kolmannen maan satamasta lähdön jälkeen.

⁽¹⁾ EYVL L 188, 2.7.1998, s. 35.

▼ M5

- 3.2.11. Jos kolmannelta maasta tuleva lautta, joka pysähtyy useammin kuin kerran jäsenvaltioiden alueella, ottaa matkustajia vain jäljellä olevaa kyseisen alueen kautta kulkevaa matkaa varten, näille matkustajille on tehtävä maastalähtötarkastus lähtösatamassa ja maahantulotarkastus tulosatamassa.

Ne henkilöt, jotka ovat olleet lautalla jo ennen pysähdyksiä eivätkä ole nousseet lauttaan jäsenvaltioiden alueella, tarkastetaan tulosatamassa. Päinvastaista menettelyä sovelletaan silloin, kun määränpäänä on kolmas maa.

Jäsenvaltioiden välinen rahtiliikenne

- 3.2.12 Poiketen siitä, mitä 7 artiklassa säädetään, rajatarkastuksia ei tehdä samojen kahden tai useamman sataman, jotka sijaitsevat jäsenvaltioiden alueella, väliselle rahtiliikenteelle, jossa ei käydä jäsenvaltioiden alueen ulkopuolella sijaitsevassa satamassa ja joka muodostuu tavaroiden kuljetuksesta.

Näiden alusten miehistölle ja matkustajille on kuitenkin tehtävä tarkastukset vain, kun ne ovat perusteltuja sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella.

▼ B**4. Sisävesiliikenne**

- 4.1 ”Ulkorajan ylittävällä sisävesiliikenteellä” tarkoitetaan kaikentyyppisten veneiden ja kelluvien alusten käyttöä elinkeinon harjoittamiseen tai huviveneilyyn joissa, kanavissa ja järvissä.
- 4.2 Aluksen miehistöön kuuluvilla tai vastaavilla henkilöillä tarkoitetaan elinkeinon harjoittamiseen käytettävien alusten päällikköä ja aluksella työskenteleviä henkilöitä, jotka mainitaan miehistöluettelossa, ja näiden henkilöiden aluksella oleskelevia perheenjäseniä.
- 4.3 Sisävesiliikenteen tarkastuksiin sovelletaan 3.1 ja 3.2 kohdan asiaankuuluvia säännöksiä tarvittavin muutoksin.

▼B*LIITE VII***Eräitä henkilöryhmiä koskevat erityisjärjestelyt****1. Valtionpäämiehet**

Edellä 5 ja 7–13 artiklasta poiketen valtionpäämiehiin ja heidän valtuuskuntansa jäseniin, joiden saapumisesta ja lähdöstä on ilmoitettu rajavartijoille virallisesti diplomaattiteitse, ei saa kohdistaa rajatarkastuksia.

2. Ilma-alusten ohjaajat ja muut miehistön jäsenet

2.1 Edellä 5 artiklasta poiketen henkilöt, joilla on 7 päivänä joulukuuta 1944 tehdyn siviili-ilmailua koskevan yleissopimuksen liitteessä 9 tarkoitettu lentäjän lupakirja tai miehistön jäsenkortti (Crew Member Certificate), voivat tehtäviään hoitaessaan ja näiden asiakirjojen nojalla

- a) nousta koneeseen tai koneesta jäsenvaltion alueella sijaitsevalla välilasku- tai määrälentoasemalla;
- b) liikkua sen paikkakunnan alueella, jossa jäsenvaltion alueella sijaitseva välilasku- tai määrälentoasema on;
- c) mennä millä tahansa kulkuvälineellä jäsenvaltion alueella sijaitsevalle lentoasemalle noustakseen sieltä lähtevään lentokoneeseen.

Kaikissa muissa tapauksissa on täytettävä 5 artiklan 1 kohdassa säädetyt vaatimukset.

2.2 Ilma-alusten miehistön tarkastuksiin sovelletaan 6–13 artiklan säännöksiä. Ilma-alusten miehistölle on tarkastuksissa annettava etusija aina kun se on mahdollista. Näin ollen heidät on tarkastettava joko ennen matkustajia tai tähän tarkoitukseen erityisesti varatuissa tiloissa. Edellä 7 artiklasta poiketen satunnaistarkastukset riittävät miehistölle, jonka rajavaltionnasta vastaava henkilöstö tuntee virkatehtäviensä takia.

3. Merimiehet**▼M5**

Poiketen siitä, mitä 4 ja 7 artiklassa säädetään, jäsenvaltiot voivat sallia merenkulkijoiden, joilla on henkilöllisyystodistusta koskevien Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimuksen N:o 108 (1958) tai N:o 185 (2003), Kansainvälisen meriliikenteen helpottamista koskevaan yleissopimukseen (FAL-sopimus) ja asiaa koskevien kansallisten säännösten mukaisesti myönnetty merimieskirja tai merenkulkijain henkilöllisyystodistus, tulla jäsenvaltioiden alueelle käymällä maissa sen sataman sijaintipaikkakunnalla, jossa heidän aluksensa poikkeaa, tai lähipaikkakunnalla oleskelua varten, tai poistua jäsenvaltion alueelta palatakseen alukselleen, ilmoittautumatta rajanylityspaikalla edellyttäen, että heidät on merkitty sen aluksen miehistöluetteloon, jolla he palvelevat, ja että luettelo on tätä ennen toimitettu toimivaltaisten viranomaisten tarkastettavaksi.

Sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskiarviointien perusteella rajavartijoiden on kuitenkin tehtävä merimiehille 7 artiklan mukainen tarkastus ennen kuin nämä menevät maihin.

▼B**4. Diplomaatti-, virkamatka- tai virkapassin haltijat sekä kansainvälisten järjestöjen jäsenet**

- 4.1 Jäsenvaltioiden tunnustamien kolmansien maiden tai niiden hallitusten myöntämien diplomaatti-, virkamatka- tai virkapassien haltijat sekä 4.4 kohdassa mainittujen kansainvälisten järjestöjen myöntämien asiakirjojen haltijat, jotka matkustavat virkatehtävissä, voidaan heidän nauttimiensa erioikeuksien tai -vapauksien perusteella asettaa rajanylityspaikoilla etusijalle muihin matkustajiin nähden, vaikka heiltä tarvittaessa vaaditaan viisumi.

Edellä 5 artiklan 1 kohdan c alakohdasta poiketen edellä mainittujen asiakirjojen haltijoita ei vaadita osoittamaan, että heillä on toimeentuloon tarvittavat varat.

- 4.2 Jos ulkorajalle saapuva henkilö vetoaa erioikeuksiin, erivapauksiin ja vapautuksiin, rajavartija voi vaatia häntä näyttämään toteen asemansa esittämällä asianmukaiset asiakirjat, erityisesti akkreditoivan valtion myöntämät todistukset tai diplomaattipassin tai muun todisteen. Epäilyttävässä ja kiireellisessä tapauksessa rajavartija voi kääntyä suoraan ulkoasiainministeriön puoleen.

- 4.3 Diplomaatti- ja konsuliedustustojen akkreditoituidet jäsenet ja heidän perheensä voivat saapua jäsenvaltioiden alueelle esittämällä 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun henkilökortin ja rajanylitykseen oikeuttavan asiakirjan. Lisäksi 13 artiklasta poiketen rajavartijat eivät voi evätä diplomaatti-, virkamatka- tai virkapassin haltijalta pääsyä jäsenvaltioiden alueelle kuulematta ensin asianmukaisia kansallisia viranomaisia. Tämä koskee myös tapauksia, joissa tällaisesta henkilöstä on ilmoitus SIS:ssä.

- 4.4 Kansainvälisten järjestöjen 4.1 kohdassa mainittuun tarkoitukseen myöntämällä asiakirjoilla tarkoitetaan erityisesti seuraavia asiakirjoja:

— Yhdistyneiden Kansakuntien kulkulupa, joka myönnetään Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen erityisjärjestöjen henkilöstölle Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen New Yorkissa 21 päivänä marraskuuta 1947 hyväksymän erityisjärjestöjen erioikeuksia ja vapauksia koskevan yleissopimuksen mukaisesti,

— Euroopan yhteisön (EY) myöntämä kulkulupa,

— Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) myöntämä kulkulupa,

— Euroopan neuvoston pääsihteerin myöntämä laillisuustodistus,

— asiakirjat, jotka on myönnetty Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehdyn sopimuksen III artiklan 2 kohdan nojalla (sotilashenkilötodistus yhdessä matkamääräyksen kanssa, matkustuslupa tai henkilökohtainen tai yhteinen muuttomääräys), sekä rauhankumppanuuden puitteissa myönnetyt asiakirjat.

5. Rajatyöntekijät

- 5.1 Rajatyöntekijöiden tarkastuksia koskevat menettelytavat määräytyvät rajavalvontaa koskevien yleisten sääntöjen ja erityisesti 7 ja 13 artiklan mukaisesti.

▼B

- 5.2 Edellä 7 artiklasta poiketen rajavartijoiden hyvin tuntemat rajatyöntekijät, jotka ylittävät rajan usein saman rajanylityspaikan kautta ja joista ei aiemmassa tarkastuksessa ole havaittu olevan ilmoitusta SIS:ssä tai kansallisessa tietokannassa, on tarkastettava vain satunnaisesti sen varmistamiseksi, että heillä on hallussaan voimassa oleva rajanylitykseen oikeuttava asiakirja ja että he täyttävät vaaditut maahantuloedellytykset. Toisinaan nämä henkilöt on ilman ennakkovaroitusta ja epäsäännöllisin väliajoin tarkastettava perusteellisesti.
- 5.3 Edellä 5.2 kohdan säännökset voidaan ulottaa koskemaan muita säännöllisesti rajan ylittäviä henkilöitä.
6. **Alaikäiset**
- 6.1 Rajavartijoiden on kiinnitettävä erityistä huomiota alaikäisiin siitä riippumatta, matkustavatko nämä aikuisen seurassa vai yksin. Ulkorajan ylittävät alaikäiset on maahantulon ja maastalähdön yhteydessä tarkastettava samoin kuin aikuiset tässä asetuksessa säädetyn mukaisesti.
- 6.2 Kun kyseessä on aikuisen seurassa matkustava alaikäinen, rajavartijan on tarkastettava, onko aikuinen alaikäisen huoltaja, erityisesti silloin kun alaikäinen on vain yhden aikuisen seurassa ja kun on vakavaa syytä epäillä, että alaikäinen on viety luvattomasti lailliselta huoltajaltaan (laillisilta huoltajiltaan). Viimeksi mainitussa tapauksessa rajavartijan on suoritettava lisätutkimuksia selvittääkseen, ovatko annetut tiedot epä johdonmukaisia tai ristiriitaisia.
- 6.3 Kun kyseessä on yksin matkustava alaikäinen, rajavartijoiden on matkustusasiakirjat ja muut asiaankuuluvat asiakirjat perusteellisesti tarkastamalla varmistettava, ettei alaikäinen poistu alueelta vastoin huoltajansa (huoltajiensa) tahtoa.

▼M5

- 6.4. Jäsenvaltioiden on nimettävä kansalliset yhteyspisteet, joita konsultoidaan alaikäisiä koskevista asioista, ja ilmoitettava niistä komissiolle. Komissio antaa jäsenvaltioiden saataville luettelon näistä kansallisista yhteyspisteistä.
- 6.5. Jos johonkin 6.1–6.3 kohdassa tarkoitettuihin tilanteisiin liittyy epäilyjä, rajavartijoiden on käytettävä luetteloa kansallisista yhteyspisteistä, joita konsultoidaan alaikäisiä koskevista asioista.
7. **Pelastuspalvelut, poliisi, palolaitos ja rajavartijat**
- Pelastuspalvelujen, poliisin ja palolaitoksen hätätehtävissä toimivien työntekijöiden sekä työtehtävissään rajan ylittävien rajavartijoiden maahantuloa ja maastalähtöä koskevista järjestelyistä säädetään kansallisessa lainsäädännössä. Jäsenvaltiot voivat tehdä kolmansien maiden kanssa kahdenvälisiä sopimuksia näihin ryhmiin kuuluvien henkilöiden maahantulosta ja maastalähdöstä. Näissä järjestelyissä ja kahdenvälisissä sopimuksissa voidaan määrätä poikkeuksista 4, 5 ja 7 artiklaan.
8. **Offshore-työntekijät**
- Poiketen siitä, mitä 4 ja 7 artiklassa säädetään, 2 artiklan 18 a alakohtassa määriteltyjä offshore-työntekijöitä, jotka palaavat säännöllisesti jäsenvaltioiden alueelle meri- tai ilmaitse oleskelematta kolmannen maan alueella, ei tarkasteta järjestelmällisesti.

Suorittavien tarkastusten tiheyden määrittämiseksi on kuitenkin otettava huomioon arvio laittomaan maahanmuuttoon liittyvistä riskeistä erityisesti, jos offshore-työskentelypaikka on kolmannen maan rannikon välittömässä läheisyydessä.

▼ B

LIITE VIII

Valtio	
Valtion Tunnuskuva ..... (Viranomainen)	
_____	
_____	(¹)
<p>⁽¹⁾ TODISTEEN HYVÄKSYNTÄ LYHYTAIKAISEN OLESKELUN KESTOA KOSKEVAN EDELLYTYKSEN TÄYTTÄMISESTÄ ► MAAHANTULO- TAI MAASTAPOISTUMISLEIMAN ◀ PUUTTUESSA MATKUSTUSASIAKIRJAST</p>	
Päiväys _____ kellonaika _____ paikka _____	
Allekirjoittaneen viranomaisen _____ luona on:	
Sukunimi _____ etunimi _____	
syntymäaika _____ syntymäpaikka _____ sukupuoli _____	
kansalaisuus _____ asuinpaikka _____	
Matkustusasiakirja _____ numero _____	
myöntämispaikka _____ myöntämispäivä _____	
Viisumin nro _____ (tarvittaessa) myöntänyt viranomainen _____	
voimassaoloaika (päivinä) _____ myöntämisperusteet _____	
<p>Asianomaisen henkilön oleskelunsa kestosta jäsenvaltioiden ⁽²⁾ alueelle tai lähteneen sen alueelta ◀ toimittamien todisteiden perusteella hänen katsotaan saapuneen _____ :n (jäsenvaltio) alueelle _____ (päiväys) _____ (kellonaika) _____ (rajanylityspaikka) _____</p>	
Allekirjoittaneen viranomaisen yhteystiedot:	
Puh.: _____	
Faksi: _____	
Sähköposti: _____	
Asianomaiselle henkilölle annetaan tämän asiakirjan jäljennös.	
<div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 50px; margin: 0 auto;"></div> Asianomainen henkilö	<div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 50px; margin: 0 auto;"></div> Vastaava viranomainen + leima

(¹) Tunnuskuva ei tarvita Norjan ja Islannin osalta.